

Tractatus De// Beneficiis// Amplissimus,// Et Doctissimus

Garcia, Nicolaus

Coloniae Allobrogvm, 1618

§. 4. Quomodo in causis pensionum sit procedendum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98538](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98538)

Beneficium vacet ipso iure; unde cum de reum irritum appositum super certo corpore Beneficij lapso tempore praestitutum ad dimittendum inficit titulum, & possessionem, Putius decis. 50. n. 2. l. i. non potest dari restitutio, Rota dec. 2. de restit. spoliatorum in antiquis, Peregr. dec. 7. l. i. cum tu discoloratus non possit sufficere ad restitutionem in spolio, in quo requiritur tu saltem coloratus Putius decisione 99. n. 7. cum seq. li. r.

436 At ista decisio non videtur tuta, nam quamvis resignans acceptando reservationem pensionis cum dicta clausula, dummodo remaneat centum pro Rectore & adhibendo consensum tali resignationi, consentiat nullitati pensionis, si non remaneant d. centum, non tamen consentit, quod resignatio maneat valida, quinimo vult contrarium, cum resignet reservationem sibi valide dicta pensione, & non alias aliter, nec alio modo.

437 Et alias si resignatio maneret valida, & etiam si non remaneret d. centum pensio non esset nulla in totum, sed reducenda, ex quo in resignante, qui non poterat redire ad beneficium, non deficiebat consensus ad minorem summam, & sic destruerentur praefata decisiones, & aliae multae.

438 Vnde in praedicta difficultate contrarium tenebat tenuit Rota in vna Arcina Plebis, 4. Decembr. 1600. coram illustrissimo D. Millino, vt in sequenti decisione.

Perebat Dionysius coram me executionem literarum reservationis pensionis centum ducatorum sibi constituta, ex causa resignationis, est ius Parochialis in fauorem Bart. & quia ipso Bar. opponente fuerat resolutum, quod contra eum, qui consenserat pensionis impositioni, non poterat procedi executiue, sine iustificatione literarum, & quod clausula, dummodo remaneant centum ducati liberi Rectori, pro tempore, existenti non erat iustificata, intentauit actionem spolij, & probatis extremis, & tit. colorato petebat restitutionem ad possessionem Parochialis, & ideo dubitauit, an ei esset danda restit. in spolio, & domini consenserunt ei competere actionem spolij fundamentum resolutionis fuit, quia resignatio Dionysii in qua sit potissimum fundamentum, pro exclusione spolij, est condicionalis reservata sibi valide Pensione centum ducatorum, & non alias aliter, nec alio modo, & ideo, si pensio non est ei valide & irrevocabiliter acquisita, est etiam nulla resignatio, ex defectu consensus, & competit actio spolij, Moberdanus decis. 84. non obstat, quod hodie stante constitutione Gregoriana non competit amplius resignanti, actio spolij, nisi doceat de publicatione quia omissa hac inspectione, an per hanc constitutionem fuerit subacta actio spolij, non docto de publicatione, fuit per duos responsus, quod illa constitutio non habet locum in hoc casu, cum resignatio sit condicionalis & nulla ex defectu consensus, vt fuit resolutum in causa Brixien. Parochialis, 10. May 1589. coram illustrissimo Cardinali Plato, & in causa Vercellen. Canonica, 23. Ianua. 1598. coram D. Corduba, & nouissime in causa Hispanen. & Corduben. testimoniorum coram R. P. D. Lanceloto, placuit etiam dominis, aliud fundamentum, quod resignatio fuit nulla, quia in ea non fuit facta mentio, quod Dionysius fuit ordinatus ad tit. istius Parochialis, iuxta dispositionem Concilij Trident. c. 2. sess. 21. & hanc expressionem S. Congreg. illustrissimum Cardinalium illius interpretum censuit requiri pro forma, & non sufficere ad implementum per equipollens, & expressio, quod sibi remanebat, unde videret, non est sufficiens, quia ex hoc non inferitur ad scientiam Papae, quod Dionysius esset ordinatus ad tit. istius Parochialis.

439 Et vide decis. t. Valentini infra adductam, 514.

In casu tamen d. decisionis Senen. quando Beneficium resignatum debeat vacare per ascensionem alterius incompatibilis, quod tempore resignationis iam obtinebat, vel postea obtinuit, etiam seclusa decreto de dimittenda, non videtur danda restitutio resignanti ad Beneficij resignati possessionem saltem hodie stante Concil. Trid. quicquid antea esset, ex quo aduersus dispositionem illius non censetur ti. coloratus, vt in terminis Reg. de triennali censuit S. Cong. in declaratione infra adducta. 11. p. c. 5. nu. 379. nisi qui postea obtinuit alterum Beneficium incompatible, iuste tunc ignoraret nullitatem pensionis, & resignationis, & sic non vacaret primum arg. c. gratia, de rescrip. in 6.

In alio etiam casu non competeret restitutio resignanti, nempe, quando ipse fuit in culpa, quia sciens non habere locum tantam pensionem, sic resignat iuxta dicta infra. 11. parte capituli tertio a numero 36.

§. 4.

Quomodo in causis pensionum sit procedendum.

S Y M M A R I A.

Quomodo in causis pensionum sit procedendum, & narrata in gratia pensionis debent verificari per pensionarium, maxime parte apponentes n. 442. Refertur quaedam decisio Rota Salamantina pensionis, 18. Apr. 1572 coram D. Lanceloto, n. 443. 444. Decisio Rota Firmana pensionis, 6. Ianua. 1582. coram D. Blanebeto, n. 445. Pensionarius existens in quasi possessione exigendi non tenetur in possessorio ostendere conditionem reservationis, nec verificare clericatum, & alias qualitates, & refertur decisio Rota, n. 446. Exceptio nullitatis pensionis non obstat in possessorio, nec est necessarium verificare conditionem positam in reservatione pensionis, & refertur decisio Rota, n. 447. Litera reservationis pensionis, quando agitur contra successorem in Beneficio non consentientem reservationi, debet iustificari, n. 448. & refertur decisio Rota, n. 449. Quasi possessor exigendi pensionem acquiritur per unum actum solutionis, num. 450. etiam si sit facta metu censurarum, & refertur decisio Rota, n. 451. nisi sit facta protestatio, & quod soluit metu censurarum, numer. 452. Ad hoc vt sit locus mandato de manutenendo in possessione, necessarium est ante omnia constare de existentia literarum reservationis pensionis, postea de quasi poss. refertur decisio Rota, n. 453. & concordantur duae de is. Rotaes, n. 454. In petitorio, quando agitur de nullitate pensionis debet fieri per pensionarium verificatio etiam si sit in poss. exigendi n. 455. Gratia pensionis iustificari debet, quando non agitur contra eum qui pensioni consensit, sed successorem, & refertur decisio Rota, n. 456. Quando agitur de nullitate pensionis, pensionarius tenetur iustificare suam gratiam maxime ubi pensio fuit reservata, sub conditione aliqua, veluti, dummodo non excedat tantam partem, vel alia consimili, n. 457. & 458. & refertur circa hoc decisio Rota, n. 459. Litera pensionis, & reservationis fructuum, siue modum siue conditionem contineant, iustificandae sunt, maxime, quando in eis initio pensionarii fundatur, n. 460. Pensio-

Pensionarius existens in quasi possessione exigendi, si pensio fuerit reservata dummodo mille remaneant pro Episcopo in possessorio, non tenetur probare remanere, secus si Episcopus agat petitorio, numero 461.

Onus iustificandi pensionem spectat ad pensionarium agentem, contra successorem in beneficio non consentientem pensioni, n. 462.

Pensionarius, ubi agitur in petitorio tenetur iustificare conditionem, sub qua fuit pensio reservata, numero 463.

Cum pensio est reservata sub conditione, pensionarius tenetur eam iustificare, etiamsi agatur contra eum, qui pensioni consensit, non solum in petitorio, sed etiamsi agat executive, si non est in quasi possess. exigendi, n. 464.

Stante clausula, sine retardatione arbitrio Rotæ, potest procedi retardata solutione, n. 465.

Quando gratia est conditionalis, vel modalis, licet agatur contra eum qui pensioni consensit, iustificanda est, quia consensus recipit eandem conditionem, num. 466.

Promissio, vel clausula de non petendo annullari pensionem debet intelligi stante dicta conditione, siue de facto, & non de iure, n. 467. & respondetur decisioni Rotali, n. 468.

Translatarius tenetur iustificare reservationem pensionis non solum in petitorio, sed etiamsi agat ad solutionem, nec possessio transferentis ei prodest, num. 469.

Quasi possessio exigendi pensionem non transferitur in translatarium, etiamsi ius, & proprietas transferatur, quia est quid facti, n. 470.

Si translatarius non iustificat suam gratiam, non proceditur ad executionem litterarum Apostolicarum, n. 471. & refertur decisio Rotæ n. 472.

Probatio conditionis, quod remaneant centum pro Re-lore quod tantam partem non excedat, vel debet esse concludens, & plena, n. 473. 474. & 475. & non solum probatio conditionis debet esse concludens, sed est ubi agitur de probando valore affirmativæ expresso in gratia pensionis, n. 476.

Narrativa, super qua fundatur reservatio pensionis, debet plene iustificari, n. 477.

Pensionarius existens in quasi possess. exigendi per 30. annorum spatium in petitorio non debet iustificare conditionem, & narrata in reservatione, quia ex lapsu tam longissimi temporis presumuntur iustificata, num. 478.

Observantia triginta annorum præsumitur iusta, num. 479.

Solutio pensionis præsumitur continuata à tempore reservationis, stante exactione de presenti quod intelligitur quando constat de tit. & reservatione pensionis, & solum agitur de iustificatione illius, secus, quando non constat de tit. nam ille non præsumitur, neque ex decennali, nec triennali poss., n. 480. 481. & 482.

In possessorio probabile videtur præsumi tit. ex possess. longi temporis, nempe decennij, n. 483.

Pensionarium debere verificare conditionem reservationis, intelligendum est in casu nullitatis pensionis, si conditio non est vera, secus in casu reductionis, n. 484.

Onus probandi pensionem esse reducendam incumbit titulari, n. 485. & respondetur decisionib. vocalibus contrarium affirmantib. n. 486.

Declaratoria dari non potest, quoad fructus, in quibus

quis est condemnatus, si non sunt liquidati, n. 487. & 488.

Exceptio reductionis admittenda est ad impediendam executionem, etiamsi non probetur incontinenti, sed requiratur alioquin indagatio, quia oritur ex ventris supplicatione, n. 489. & 490.

Pensio reservata Motu proprio non est iustificanda, num. 491.

In pensionibus impositis super Episcopatib. Hispanie non est necessaria iustificatio, quia reservantur Motu proprio, n. 492. & 493.

Secus esset si non reservarentur Motu proprio, numero 494.

Verbi, ut accepimus, & verbi, sicut intelleximus, disferentiam, & verbi, ut asseritur, n. 495. 496.

Quod narratur per verbum, ut dicitur, non est iustificandum, n. 497.

An si fletur dicta narrativa facta Motu proprio in reservatione pensionis possit probari contrarium, num. 498.

Si pensio assignatur Motu proprio ex aliqua causa, quæ non sit vera, Motus proprius facit gratiam valere, non obstante surreptione, num. 499. 500. & 501.

Clausula Motus proprius tollit surreptionem, numero 502.

Si in Motu proprio exprimitur falsa causa, vel qualitas de facto alieno, non prodest probari contrarium, num. 503.

Pensio, si assignatur Motu proprio propter merita in genere valeat gratia, licet causa falsa sit, num. 504.

Facta gratia de Beneficio, cuius summam viginti, ut asseritur, non excedit, quando excessus est minimus impetranti debetur isic explicata dec. Rotæ, n. 505.

Declaratur decisio Rotæ 77. de rescrip. in antiquis, num. 506.

In pensionibus impositis super Episcopatibus Hispanie, quantum pensionarius non teneatur verificare non excessum 3. part. tamen si ex aduerso probatur magnus excessus, erunt surreptitæ, numer. 507. Valor narratus in gratia, etiam Motu proprio facta, est probandus, quando ex aduerso probatur contrarium cum errore notabilis quantitati, n. 508.

Expressio valoris Beneficii de quo sit gratia requiritur, secundum regulas modernas, n. 509.

Clausula Motu proprio, quid operetur, n. 510.

Pensionarius tenetur probare poss. vel bonum ius illius, qui primo consensit pensioni, nisi esset eius successor in iure illius, n. 511.

Pensio peti non potest ab eo, qui non est vel successor in ius, vel possessionis consentientis, n. 512.

Successor potest docere de non iure possessoris qui consensit pensioni, n. 513.

Resignatarius non obstante consensu, acceptione, & approbatione iuris resignationis, potest dicere de nullitate pensionis, si vult probare non ius, vel falsitatem cause, & refertur decisio Rotæ, n. 514.

Semel imposita pensione non potest postea in iudicio executionis allegari resignantem nunquam habuisse ius, num. 515.

In commissionibus super nullitate, vel reductione pensionis à Papa reservate solet poni clausula, sine retardatione solutionis pensionis, ob reverentiam litterarum Apostolicarum & fraudes recusantium solvere etiamsi non adsit quasi possessio exigendi, numer. 516. & 517.

Clausula supradicta limitat, & suspendit iurisdictionem iudicis commissionis, ita, ut iudex non possit procedere

re, nisi prius soluta pensione, n. 518. & 519. Clausula supradicta operatur, ut non obstante dicta commissione nullitatis executor datus in literis seu in processu fulminatio possit procedere lite pendente ad executionem pensionis, quod procedit etiam facta inhibitione vigore talis commissionis, numer. 520. & 521.

Clausula supradicta enervat vim inhibitionis, numer. 522.

Non obstante dicta clausula, pendente lite, & inhibitione non potest procedi ad executionem pensionis, maxime si in iudicio executiuo fuerit appositum de dicta pendencia litis, n. 523. & 524.

Pendente causa nullitatis seu reformationis coram Ordinario absque commissione non impeditur executio literarum pensionis, n. 525.

Clausula sine retardatione solutionis aliquando ponitur arbitrio Rota, n. 526.

Commissio habens clausulam, sine retardatione, arbitrio Rota intelligitur, prout de iure, n. 527.

In pensionibus reservatis per inferiores, Papa non apponitur supradicta clausula, n. 528.

Casus in quibus dicta clausula apponi solet, n. 529.

Practica Hispania in materia pensionum, n. 530.

Executor literarum debet esse Canonicus Ecclesie Cathedralis, vel positus in dignitate, n. 531.

In primis presentande sunt coram executore literae originales, seu processus fulminatus, in quo ipse litera sunt insertae, donec pars opponat, n. 532. & 533.

Registrum Apostolicum fidem facit, saltem in Curia, numer. 534.

Presentatis literis pensionarius petit dari mandatum contra possessorem Beneficii pro tot ducatis, numer. 535.

Quod iudex dat insertis literis, mandando possessori, quatenus infra talem terminum solvat, numer. 536.

Mandato intimato, & in termino reproducto, & accusata contumacia potest statim iudex absque alia verificatione dare sententiam declaratoriam contra consentientem pensioni, quicquid dicat Iheronimus, numer. 537. & 538.

Si agitur contra successorem aut reservatio est conditionalis, debet pensionarius coram executore probare se esse in quasi possess. exigendi, alias tenetur literas iustificare aut verificare conditionem, numer. 539. Non est necessaria alia citatio ad sententiam ex quo ille fuit citatus generaliter ad totam causam, n. 540. & 541.

Nec tunc est necesse facere citationes per edictum, n. 542. Nec in stratis, nisi illa essent assignata, n. 543. & 544.

Citato comparente, & allegante contra executionem aliquam rationem legitimam, ut solutionem, debet ei assignari terminus brevis arbitrio iudicis cum sit probanda incontinenti, n. 545.

Idem si allegaret remissionem pensionis, aut redemptionem vel aliam exceptionem notoriam, vel quae posset incontinenti probari, & non indigeret longiori indagine, n. 546.

Si allegaret nullitatem, surreptionem, vel aliam exceptionem requirentem altiore indaginem, debet reservari iudicio ordinario, n. 547.

Quando exceptio requirat altiore indaginem, relinquatur arbitrio iudicis, n. 548.

Resolutiones Rota, numero 549. 550. 551. & 552. ubi habetur, quod exceptio extinctionis pensionis, super qua non est indicatum, non impedit solutionem, & manifestationem.

Id solum admittitur, quando post casum extinctionis pensionarius esset in quasi possess. alias videtur admi-

tenda exceptio extinctionis, dummodo incontinenti probetur, nam non requirit altiore indaginem, numer. 553. cum seqq.

Nullitates orientes ex ventre discutiende sunt in peritorio stante quasi possess. exigendi, n. 554.

Quando exceptio non requirit altiore indaginem sed altior indagine oritur ex replicatione pensionarii, non est reservanda ad peritiorum, numer. 557. 558. 559.

Exceptio, quod beneficium erat gravatum alia pensione, de qua non est facta mentio, regulariter non impedit executionem, nam requirit altiore indaginem, n. 560. 565.

Non valet 2. pensio, non facta mentio de prima, numer. 561. etiam quod 1. sit conditionalis, numer. 562. resolutio Rota, numer. 563. & etiam quando prima est perpetua, numer. 564.

Excipiens contrariam pensionem, seu illam impugnans ex eo, quod non fuit facta mentio de prima, tenetur probare, quod tempore secunda prima erat reservata, & quod erat valida, n. 565.

Si citatus diceret se non possidere Beneficium, super quo pensio est reservata aut qui consensit pensioni, non habuisse possess. vel bonum ius illius pensionarius debet probare, n. 566.

Illo non comparente, seu id non negante, non est necessaria ista probatio, n. 567. cum seq.

Parte non opponente, iudex non debet petere legitimam personarum, n. 569.

A sententia in iudicio executionis pensionis non datur appellatio suspensiva, n. 570. & quae clausula tunc ponatur in commissione appellationis, numer. 571. & 572.

Clausula sine prauidicio legitima executionis operatur, quod commissio appellationis non suspendat, nec impediat, quin iudex, a quo procedat ad ulteriorem executionem, licet non opereatur, quin iudex, ad quem, non possit renovare iniuste gesta per illum, numer. 573. decisi. Rota, n. 574.

Ut pensionarius possit declarari incidisse in excommunicationem, debet esse elapsus mensis a termino solutionis, numer. 575.

Ut ad declaratoriam incursus poenarum, de quibus in literis procedi possit, opus est literas pensionis esse intimatas titulari, si est successor consentientis, aut non per se ipsum sed per procuratorem consensisse, numer. 576. & 577.

Debet fieri intimatio literarum per Notarium data copia, si petatur, numer. 578.

Quamvis litera non sint intimatae titulari etiam successor potest executor dare sententiam contra eum, qua ei mandet, quod infra certum terminum solvat, numer. 599. & idem ubi non esset lapsus mensis, numer. 580.

Etiam literis intimatis non incurruntur poena excommunicationis, & privationis, de quibus ibi, nisi pensionario volente, & declarante n. 581. & requiritur declaratoria excommunicationis, & quod pars ea utatur, n. 581.

Executor non potest ponere sequestrum super fructibus Beneficii pensione gravati, numer. 582. & 583. ubi ponitur resolutio Rota, post sententiam tamen posset poni, numer. 584.

Executor absolute committit vices suas sub executori ex clausula, ceterum, n. 585.

Ad denuntiationem, publicationem excommunicationis requiritur declaratoria illius, nec ex eo causa efficitur appellabilis, n. 586.

Huic declaratorio seu excommunicationi non obstat decretum Concilii Tridentini, 25 c. 3. n. 387.
De processu, & modo procedendi in possessorio pro pensione remissione, n. 588.

442 **A**d tertium, quomodo in causis pensionis sit procedendum, dicendum est in primis, quod narrata in gratia pensionis debent verificari per pensionarium, maxime parte opponente, quando non agit contra eum, qui pensioni consensit, sed contra successorem, etiam si executiue agat ad solutionem si non est in quasi possessione exigendi. Vultus in *prae. l. 3. c. ult. n. 1.* Hier. Gabr. in *conf. 181. l. 2.* Flam. Parif. de *resignatione beneficiorum*, l. 6. q. 2. n. 65. & 107. & q. 4. n. 44. Salust. Tiberius in *practica*, Auditores Camerae, l. 3. c. 1. n. 10. & c. 3. n. 15. Ant. August. in *Epitome dec. manuscriptis*, tit. de *solutionibus*, & clausula sine retardatione, Mohedan. dec. 25. de *renuntiatione*, alias 304. & dec. 9. de *causa possessio*. Casar de *Grassis* dec. 58. n. 4. Rota dec. 310. n. 30. p. 1. d. uers. & dec. 412. in vna Salamantina pensionis, 23. Ian. 1574. eadem i. p. dec. 221. n. 4. in alia Salamantina pensionis 9. Martij, 1583. 2. par. d. uers. & fuit resolutum in alia Salamantina pensionis, 18. Aprilis 1572. coram D. Lanceloto, ut in dec. sequenti.

443 Quoad primam partem dubij domini distinguuntur, si liquidem pro parte D. Francisci fuit actum ad solutionem pensionis possessorio adipiscenda, vel executiue, quod tenetur verificare omnia narrata par. opponente iuxta doctrinam Imole in c. super literis n. 19. de *rescrip.* parte vero non opponente tenetur verificare ea solum, quorum falsitas vitiat gratiam, vel quorum expressio facilius mouit Papam ad concedendum, & propterea fuit conclusum, quod probatio dispensationis fuit necessaria, cum alias notorie constaret de ipsius inhabilitate ob eius confessionem, familiaritas vero Cardinalis, quia saltem facilius mouit Papam ad concedendum est necessaria, cum sit narratio facti proprii, cuius expressio diceretur dolosa, si non verificaretur; excessum non fuisse necesse probare, si non adessent verba, ut asserit. Clericus probatio, ex quo non est expressus in literis, non fuit visa etiam necessaria, si verum fuit actum possessorio retinenda, vel recuperanda, tunc non tenebatur illa verificare, quia cum possessione sufficiunt literae; an autem in hoc casu quasi possessio D. Franc. contra praedecessorem D. Alphonsi nocet ipsi D. Alphonsi nihil resolutum. Quo vero ad 5. par. dubij placuit D. resolutio alius facta coram R. P. D. Cora 29. Ian. 1565. in causa Firmana Salis. scilicet, quod censura tunc possunt per p. iustificari ex nouiter deductis, quando altera pars & de nouo aliquid producit. An autem intret hac resolutio, nihil conclusum, prout nihil fuit resolutum circa 5. partem dubij.

444 Circa quam dec. 79 vide d. j. 6. p. c. 2. n. 162.

445 Et in vna Firmana pensionis. 6. Ian. 1582. coram D. Blancheto, fuit resolutum, Odoardum teneri soluere pensionem non verificata narratiua, quia Marcus est in possessione exigendi, quae donec ipse petat canonizationem suae gratiae suffragatur & liberat eum ab onere probandi. Secundo, quod habet confessionem Odoardi, cum in eadem supplicatione vterque sit orator, & hac confessio facta in precibus sufficit contra ipsum, licet non contra successorem, l. cum pretium C. de liberali causa, & releuat Marcum ab onere probandi, quod cum procedat quando in alia supplicatione express. est de valore, multo magis cum in eadem, &c. Et in vna Ancorana Pensionis 15. Iunij, 1587. coram D. Plato, fuit resolutum, Pensionarium existentem in quasi possessione exigendi, non teneri in possessorio ostendere literas reservationis, nec verificare Clericatum, & alias qualitates suas, &c.

Et in vna Foroliuina pensionis, coram D. Pen. 447

na fuit resolutum, Non obstat exceptio nem militaris pensionis in possessorio, nec esse necessarium verificare conditionem positam in reservatione pensionis, licet, si constet non esse adimpletam solutio pensionis non constituat in possess. respectu successoris, alias sic.

Fuit etiam resolutum in vna Casaraugustana pensionis 20. Decem. 1591. coram D. Pamphilio, ut in seq. dec. Fuit resolutum sententiam declaratoriam incursum censurarum ad sanorem Io. Marci extra Rotam latam, tanquam notorie iniustam esse reuocandam, ex eo, quod litera reservationis coram Audiore Camerae, quatenus in eis Io. Marcus asserit se decretorum Doctorem, & ad eius vitam obtinere in commendam Archidiaconatum Ecclesiae Casaraugustanae, non fuerunt iustificatae, prout iustificari debuerunt, cum ageretur contra successorem in Beneficio, qui non consenserat reservationi pensionis, ad notata per Io. And. in c. 1. de litis contestatione in 6. Abb. in c. fin. col. 1. de praesump. Fel. in c. constitutus de *rescrip.* Parif. *conf. 49. n. 30. l. 4. & habet locum etiam, quando proceditur executiue, quia semper in qualibet gratia subintelligitur clausula, si prius veritate nitantur*, c. 2. de *rescrip.* & tradit Moheda. dec. 304. praesertim si ante oppositionem Pastrana, quod non procedatur ad sententiam declaratoriam, cum gratia non esset iustificata, Imola in c. super literis col. 3. de *rescrip.* & fuit decisa coram Illustrissimo D. Cardinali Lanceloto de anno 1572. in vna Salamantina pensionis, & alias saepius.

Fuit etiam resolutum in illa Salamantina pensionis, 26. Martij 1593. supra deducta nu. 424. & in aliis decisio. de quibus infra.

Et quasi possessio exigendi pensionem acquiritur per vnicum actum solutionis, Salust. & Tiber. d. c. 3. ad fin. in additione, quicquid alias velit Flores q. 2. n. 25. Etiam si sit facta metu censurarum. Rota in causa Lucana pensionis, 4. Iunij 1574. coram D. Lanceloto, quae habetur i. p. d. uers. dec. 196. & in vna Recanaten. transactionis de anno 1593. coram D. Gypso, & in vna Corduben. decimarum, 25. Octobris eiusdem anni, coram D. Seraphino, quicquid teneat Gul. Benedict. in *rep. cap. Rainius de testa. verb. si absq. liberis 2. de fideic. substitutione* n. 38 nec id negat Gigas q. 36. nam non agit de possessione, nisi sit facta cum protestatione, quod soluit metu censurarum, nam solutio facta cum ista protestatione non constituit pensionarium in quasi possessione exigendi, Achilles, dec. 423. seu 11. de *pensio*. Caputaquen. dec. 330. p. 2. Rota in d. Lucana, & Recanaten. & Corduben. & in causa Paten. Pensionis 5. Deceb. 1594. coram D. Pamphil. in qua fuit resolutum: Quod, ut sic locus madaio de manutendo in pensione est necessarium constare ante omnia de existentia literarum reservationis pensionis postea de quasi possessione. Achilles dec. 4. de *rescrip.* & d. dec. Lucana, in principio. Quae quasi possessio exigendi pensionem super fructibus Episcopatus non acquiritur per solutiones factas ex fructibus illius per Curiam Regiam sede Episcopali vacante, cum non fiant per habentem titulum &c. Nec ex commissione de soluendo data per ipsum Episcopum, quia aliud est soluere, aliud madaio, soluere maxime cum sit cum protestatione, quod per illam nullum ei fiat praedictum, quia facit metu censurarum, &c. Nec Probatur quasi possessio, ex confessione antecessoris, ut alias fuit resolutum, nec ex solutionibus factis per illum, de cuius mandato non constat: Rota enim non sequitur decisionem Rota secundam. de causa

GRACIA
de
Benef.

G. M.
15.

possessio. in antiquis, quam sequitur Gambarus de officio legat. il. 6. q. 18. & 36. nisi concurrentibus, admittuntur. *Verallus* l. i. dec. 321. in manu scrip. *Rota* in d. Lucana, & sic fuit denegatum mandatum de manu tenendo.

454 Sed quia ista decisio Paten. & quatenus ait in possessorio debere constare ante omnia de existentia literarum reservationis pensionis ex dec. 4. *Achil. de rescrip. Mando. reg. 3. quest. 7. num. 3. Marches. de commiss. appellationis, num. 37. aduersatur* decisione Anconitanæ, de qua supra n. 446. Obiter aduerte sic concordandas fuisse, ut debeat constare de reservatione pensionis saltem per supplicationem, licet non sit necessarium ostendere literas expeditas, *Buc. de stylo Curia Audit. Camera, cap. 24. vers. & quoniam, Salut. Tiber. d. 13. c. 3. num. 15. & 6. cap. ad fin. & vide aliam decisionem in ista causa Paten. de qua infra n. 551.*

456 At in petitorio, quando agitur de nullitate pensionis debet fieri prædicta verificatio per pensionarium etiam si sit in possessione exigendi, ad *Cæsar. de Grassis, 101. n. 11. & 103. n. 8. & fuit resolutum* in d. Firmana pensionis, & in vna Reatina pensionis, vnde decimo Martij 1588. coram Domino Pamphilio, ubi fuit resolutum, reservationem pensionis non suffragari ante reservationis iustificationem, & in Salamantina pensionis 26. Martij 1593. supra adductam n. 424. & in vna Cessanatem pensionis 24. Ian. 1594. coram D. Gypso in qua fuit resolutum, Gratiam pensionis iustificari debere, quando non agitur contra eum qui pensioni consensit, sed successor cui successit obycere pensionem esse nullam absq. eo, quod teneatur aliud probare: habet enim intentionem de iure communi fundatam, ut *Eccllesiast. Beneficia sine diminutione conferantur, & sic Miles professor Hierosolymitanus, & sic incapax pensionis & Beneficii, c. Beneficium de regularib. in 6. Guidob. dec. 138. debet ostendere ad pensionem, de qua agitur retinendam secum fuisse dispensatū, nec quasi possessio exigendi dictam pensionem ab onere probandi ipsum releuat, Gigas de pensio. q. 47. Putius dec. 247 l. i. Moheda. 158. quia possessio tantum operatur, ut donec lis per tres conformes fuerit decisa, non reuertatur solutio, ut fuit pluries resolutum, & Gigas, Mohedanus, & alij loquuntur, quando agitur super solo possessorio, non vero quando de nullitate in petitorio, nec dispensatio ad retinendam aliam pensionem super alio beneficio, dummodo non excederet summam ducentorum ducatorum, sufficit quo ad istam, etiam si simul iuncta non excedant d. summam ducentorum ducatorum, nec potest dici Papam dispensasse ad istam pensionem per illa verba in ea posita, nos enim tunc, ut pensionem prædictam cum Prioratib. & Beneficiis d. Hospitalis retinere valeas, dispensamus, quia hæc dispensatio concessa est, ut possit retinere etiam Prioratus, & præceptorias d. ordinis, præsupponendo, quod ad pensiones esset prius dispensatus, ut ipse narrauerat, & qui supponit, non disponit, *Rota de procuratorib. 23. in antiquis, Alexander conf. 126. n. 5. l. 5. & c.**

457 Et in vna Brixien. pensionis 38. Nou. 1594. coram D. Millino. fuit resolutum, quod, quando datur de nullitate pensionis pensionarius tenetur iustificare suam gratiam, & c.

458 Quod maxime procedit, & ubi pensio fuit reservata sub conditione, verbi gratia, dummodo remaneant centum pro Rectore, seu mille pro Episcopo, vel dummodo tantam partem non excedat, ut in Paduana pensionis 17. Decemb. 1579. & 28. Iunij 1581. coram D. Rubeis. ut in dec. sequentibus.

Fuit resolutum, quod in primis, & ante omnia debet constare de solutione stante clausula, sine retardatione, quod si de solutione constet, tunc non est dubium quod litera sint iustificæ ad e. non obstante quasi possessione, quia sumus in petitorio in quo quasi possessio non sufficit, sed animaduertendum est, an litera contineant modum, vel conditionem, quia si conditionem sunt iustificandæ, circa modum est difficultas. In eadem 28. Iun. 1581.

Fuit dubitatum in causa Paduana pensionis stantibus resolutionibus in causa factis & oppositionibus. D. Gelafy contra literas pensionis, & reservationis fructuum, ad favorem R. D. Aloisij expeditas, an litera contineant modum, vel conditionem, ita quod illarum iustificatio ad eundem Aloisium pertineat & 28. Iunij 1581. fuit conclusum sine difficultate onus iustificandi literas huiusmodi reservationis pertinere ad Reuerend. D. Aloisium Iustitiam, prout etiam alias fuerat resolutum, siue enim litera prædicta contineant modum, siue conditionem, utroque casu sunt iustificandæ, ut sunt iure notissima, cum D. Aloisius funder intentionem suam in dictis literis, ut per Ioannem Andreau in c. 1. de litis contestatione leg. 6. Felin. in c. constitutus in principio, de rescriptis cum vulg. nec obstat, quod dictio, dummodo, regulariter importet modum, non conditionem ut congerit Tiraque. de retractu. §. 8. glossa 8. nam in casu isto multa concurrunt ex quibus aliud dicendum est, quoniam in primis prædicta dictio est adiecta in ipsa reservatione pensionis, ac fructuum & per consequens est adiecta rei imperfectæ, & ita importat conditionem, ut habetur per Tiraque. in loco superius allegato, est etiam modus non dispositionis, sed executioni eius adiacens determinatio, ut per Baldum in l. penultima, n. 25. C. de condit. infer. Secundo, quia sumus in rescripto gratioso, Putius conf. 36. de priuilegiis, quicquid tamen sit de efficacia huiusmodi dictionis, dummodo an importet conditionem, vel modum, dixerunt Domini, quod ad effectum, de quo agitur, iustificandi scilicet gratiam nullam esse difficultatem, quod narratina est probanda Cres. & Mohedan. in dec. allegatis, præsertim stante quod in literis dicitur, ut assertis, Calder. conf. 8. de rescriptis, Felin. cap. ad aures, col. 6. vers. 7. concl. 10. post principium, eodem tit. neque urget, quod illa sit adiecta manu Datarij, ita quod non videatur narratina partis, & per consequens non sit iustificanda, quia fuit responsum constare ex literis, de quarum iustificatione agitur esse narratiuam impetrantis, præterea stante etiam consensu partium, super d. dispositione omnia in causa opposita sunt verificanda, tanquam pars gratia per ea que supra deducta fuerunt cum multis aliis per Gabrielem allegatis.

Et in vna Vercellen. pensionis 25. Iun. 1592. coram D. Mantica, fuit resolutum, Pensione reservata super Episcopatu, dummodo mille remaneant pro Episcopo, pensionarium existentem in quasi possessione exigendi non teneri in poss. probare remanere, licet secus, si Episcopus agat in petitorio, nam an exigendum existens in possessione non tenetur probare narratiuam, ut fuit resolutum in dicta Firma. in petitorio vero eo ipso, quod Episcopus negat debere pensionem, seu ait esse nullam, pensionaria debet probare narrata sua gratia, & c. etiam si sit in poss. exigendi, & c.

Et in vna Vicens. pensionis 13. Mar. 1595. coram D. Seraphino fuit resolutum, Onus iustificandi pensionem spectare ad pensionarium agentem contra successorem in Beneficio, qui non consensit, tum etiam quia pensio est condicionalis propter clausulam, dummodo remaneant centum pro Rectore, prout fuit sapius resolutum in Paduana, & Vercellæ, & ultimo in Salamantina coram Gypso,

Gypso, & hoc casu nō sufficeret semiplenam probationē sed requiri plenā, Moheda, dec. 148. & in vna Clusina pensionis de anno 1573. & in alia Oppiden. 3. Iunij 1585. &c.

43 Et in vna Milevitana pensionis 27. t. Iunij, & 28. Nou. 1597. coram D. Lita fuit resolutū, pensionariū, ubi agitur in petitorio, teneri iustificare conditionem, sub qua fuit pensio reservata, dummodo illa, & alia forsan assignata medietate fructuū non excedat, & ita probare cōcludenter valore Beneficii deductis onerib. de tempore reservationis, ostendendo illud pensio. nō esse gravatū ultra medietatē, ut fuit resolutū in d. Paduana, & Verellen. & in causa Brixie pensionis. 28. Nou. 1594. coram D. Millino, neq; obflare, quod dans de nullitate reservationis, pensionis nullitatem probare teneretur, quia nō procedit, ubi reservatio est conditionalis, & agitur in petitorio, in quo titulari sufficit dicere pensionē nullā absq; eo, quod aliquid probet, nam in eo fundatam habet sua intentionē, quod Beneficiū Ecclesiastica sine diminutione conferri debent, ut in dictis causis, & in aliis pluribus fuit dictum, neque ex cursu temporis. 30. annorum iustificatam prae sumi gratiam huius reservationis, quia a tempore expeditionis liter. de ann. 1578. non a sunt 30. anni, nec aliquod fundamentum respectu huius iustificationis fieri posse super testib. r. quia non percurrit tempus appositionis d. clausula, & nihil dicitur de deductione onerum, quae tamen sunt deducenda, ut fuit dictum in illa Monopolitana pensionis 17. Maii 1596. coram Orano.

Et tunc, cum pensio est reservata sub conditione 44 t. pensionarius tenetur eam iustificare, etiam si agatur cōtra eū, qui pensioni cōsensit, nō solū in petitorio, in quo id procedit, etiam si sit in possessione exigendi iuxta d. sed etiam si agat executivē si non est in quasi poss. exigendi Cass. dec. 10. de rescrip. Gigas 9.85. n. 10. & 9. ult. n. 15. quia ille consensus intelligitur praestitus sub eadem conditione, & recipit eadem conditionē, sub qua pensio est reservata, ut resolutū in d. Sala. pensionis de anno 1593. sup. adducta. n. 424. & in vna Lunen. Saranen. pensionis t. 15. Feb. 1593. coram D. Serap. in qua fuit resolutū, si tunc commiss. cū clausula sine retardatione, arbitrio Rotae posse procedi retardata solutione, quia, quamvis vel propter quasi poss. exigendi, vel propter reverentiam litterarū Apostolicarū, quando sunt expedite, solet apponi clausula sine retardatione, & cōtra cōsentientē pensioni procedatur ad executionē, etiam sine ulla iustificatione liter. Moh. dec. 331. Guidob. 141. maxime siate oblig. Cameralis, hoc tamē procedit quando gratia est pura, secus si sit cōditionalis, quia tunc consensus recipit eandem conditionē, & ideo qui agit ad pensionem debet iustificare cōditionē illam, dummodo remaneant centum pro Rectore, nam dictio dummodo importat conditionem, cum sit adiecta dispositioni, non autē executioni, ut in Paduana pensionis, nec ista qualitas est iustificata ex confessione Rectoris, qui in eadem supplicatione exprimit valorem ad 180. quia est facta expressio per modū negatīvū, & per nō expressū, & sic non cōcludit, quod eam sumam ascendat, ut pluries fuit resolutū, nec obstant aliqua solutiones, forsan factae, quia omnia gesta fuerunt metu censurarum, & contradicente Rectore, & ideo non constitutum in quasi poss. exigendi, quae sit considerabilis ad hunc effectum, & ideo esse locum arbitrio, quod debet esse iuri consonum, &c.

45 Idem fuit resolutū in vna Aretina pensionis 26. Iū. 1600. coram D. Millino, t. ut in dec. seq. D. consuevit esse super sedendum in ulteriori executione, donec Dionysius iustificet, quod Bar. remaneant centū ducati liberi. Fundamentū resolutionis fuit, quia, licet cōtra cōsentientē pensioni procedatur executivē, & sine iustificatione liter. Moh. d. 133. Guidob. d. 145. praesertim siate ob-

ligatione Camerali, tamē hoc procedit quando gratia est pura, secus vero si cōtineat conditionem & modū, & non liberat ab onere iustificandi. Vnde stante d. clausula dūmodo remaneat centū ducati liberi pro Rectore agēs ad pensionem debet iustificare, quod remaneant Rectori centum ducati liberi, ut fuit resolutum in causa Lunen. Saranen. pensionis, 15. Feb. 1593. coram D. Serap. & postea 26. Martij eiusdem anni in causa Salam. pensionis, coram D. Gypso, & fuerit prius resolutum in Clarina pensionis, 9. Nou. 1573. coram Cardinali Lancello. & consequēter, cum ipsa clausula non sit iustificata, non debet procedi ad executionem; non obstat, quod cum in eadem supplicatione vterque sit orator, expressio valoris in eo contenta inducit etiam confessionem Bar. & relevat Dionys. ab onere iustificandi, quia expressio est facta per modum negatīvum, videlicet, quod ista Parrochialis non excedit ducatos 250. & ideo nō cōcludit, quod Rectori remaneant centū ducati, & fuit resolutum in d. causa Lunen. Sarc. praesertim cum valor debeat probari deductis oneribus ut fuit resolutum in causa Oppiden. pensionis 3. Iunij 1585. coram R. P. D. Pamphilo.

46 Vnde etiam promissio, t. vel clausula de non petendo annullari pensionem, &c. debet intelligi stante d. conditione iuxta d. Rotā in causa Rom. accessus 16. Iun. 1569. coram D. Cota, ubi fuit resolutum promissionem de non petendo pensionē annullari debere, intelligi de facto, non de iure per gloss. verbo cōtradictores, in c. pro illorum de praeb. & si Papa non dā pensionem, nisi cum illa clausula, dummodo medietatē fructuū nō excedat, ideo omnes alias clausulas, & permissiones intelligi stante d. qualitate, &c. Et in Placentina pensionis 21. Iun. 1593. de qua infra 6. p. 63. n. 91.

Accedit, quod tradit Flam. parif. de resignatione Beneficiorum, lib. 6. q. 3. n. 8 & 9.

47 Neque obstat dec. Placentina Decanatus t. 10. Nou. 1595. coram D. Penna infra adducta 4. p. 63. n. 52. quia ibi non agitur de refer. pensionis conditionalis, & verba decreti erant amplissima, & cum clausula quod non posset dari de obreptione, & subreptione, & clausula sublatā, &c. Rursus t. traslatarius tenetur iustificare refer. pensionis non solum in petit. sed etiam si agat ad solutionem, nec possessio transferentis ei prodest, quia non transfertur in traslatariū, quia est quid facti, & in translatione pensio constituitur noua pensio antiqua extincta, ut supradictum fuit, n. 25. Vltius in prec. l. 3. c. ult. n. 2. & ita fuit resolutum 47 in t. vna Brix. pension. 23. Maij 1594. coram D. Millino. in qua dixerunt D. quasi possessionem exigendi pensionem non transferri in traslatarium, etiam si ius, & proprietates trāferatur, quia est quid facti, & in translatione pensionis antiqua extinguitur & nova constituitur video non esse dandum de manutenendo mandatum traslatario, Cephal. conf. 479. & ad dec. in causa Bonon. pensionis 17. Maij. 1593. coram eodem D. Millino in qua fuerat. resolutum pensionis executionem concedi cessionario illius, qui erat in quasi possessione exigendi, Rom. conf. 38. Par. conf. 107. n. 90. lib. 3. & etiam traslatario, quia quando transferens est in quasi poss. exigendi, datur traslatariis clausula sine retardatione solutionis, etiam quod ipsi non excegerint, Anton. Aug. in Epit. tit. de translatione pensionis, vers. clausula sine retardatione, &c. fuit responsum, quod ibi ex eo potissimum fuit ita decisum, quod traslatarius non tenebatur iustificare literas transferentis, quia praesumebantur iustificata ex observantia, elapso longissimi temporis, &c.

Idem fuit resolutum in causa Callaguritana t. pensionis, 2. Martij 1598. coram D. Corduba, & in vna Lauden. translationis pensionis, 29. Martij

CLAUCLA
de
Benef.

G. M. I.
15.

1599. coram D. Penna, in qua fuit dictum: *Quod si translatus non iustificat suam gratiam, non proceditur ad executionem litterarum Apostolicarum, & quod non erat locus arbitrio, ut procederetur sine retardatione, quia translatus non erat in quasi possess. exigendi, & cum ageretur contra successorem, gratia transferentis iustificari debebat ut in d. Brixien. & vi censeretur iustificata possess. antecessoris deberet esse longissima, nempe 30. annorum, &c.*

Idem in causa Neritonensis pensionis, 5. Nouembris. 1601. coram D. Lita, in qua fuit conclusum, pro renouatione sententiae Auditoris Camerae, quia condemnauit ad solutionem per tuncque sententiam declaratoriam ob non solutam pensionem translatus Cardinalis Madrucy quod facere non potuit ante reservationis iustificationem, nam fuit reservata dummodo remaneant mille pro Episcopo, Cassadorus decisione decima numero octauo de rescriptione & in d. Milenitana pensionis 28. Nouembris 1597. Nec ad effectum mandati, de manutenuendo in executione pensionis innare potest translatus possessio, in qua erat Cardinalis, quia illa ad translatus non transiit in d. Brixien. pensionis, nec respectu iustificationis d. clausula innat d. possessio Cardinalis, cum requiratur pacifica possessio transferentis per triginta annos, ut in d. Brixien. & Laudens. nec obstat, quod d. pensio fuerit reservata Cardinali Motu proprio ut de tempore, quo Episcopatus vacabat, & sic videamur versari in casu reductionis pensionis, & non nullitatis dato quod non superessent tot fructus, qui sufficerent pro integra satisfactione d. pensionis deductis Mille pro Episcopo, & oneribus, quia quicquid sit, semper verum erit dicere dictam sententiam declaratoriam non posse sustineri, cum dato, quod pensio sit reducibilis, & nonnulla, non debuerit cōtra Episcopum ferri declaratoria, ob non solutionem integram pensionis vel partis illius, antequam in actis liquidatum esset, pro qua summa illa sustineretur, & esset, debita, ut tenuit Rota in Corduba. i. redemptarium 27. Iann. 1595. coram D. Pamphilio, & in Valentina decimarum, 20. Nou. 1598. coram D. Lancelloto, &c.

Et probatio d. conditionis, quod remaneant centum pro Rectore, seu mille pro Episcopo, vel quod tantam partem, non excedat, &c. debet esse concludens, & plena, ut fuit resolutum in Clusina pensionis coram Domino Lancelloto, de anno 1573. quae habetur prima parte diuersorum decisionum 380. Nam. Paris. d. libro sexto quaestione secunda, numero 25. & Zech. de Beneficiis pensionibus capite undecimo numero sexto & in vna Oppiden. pensionis, 3. Iun. 1585. coram Domino Paphilio ut in sequenti decisione. Dixerunt Domini clausulam dummodo singulis Rectores centum ducati similes liberi annuatim remaneant, appositam in reservatione pensionis, de qua agitur, non fuisse verificatam, quia non offertur aliqua probatio, quae sufficiat, cum hoc casu requiratur plena, & concludens, Moheda decisione, 148. & in propriis terminis huius clausulae fuit resolutum in vna Clusina pensionis coram Illustrissimo Lancelloto 9. Nouembris. 1573. & passim seruat Rota, etenim instrumenta locationum non probant valorem, Cassadorus decisione vigesima numero secundo super regulis, & si sint geminata, Sarnen. in reg. de valore qu. vltima in fine maxime quia est probandus deductis oneribus Felin. in capit. aures sub. numero 13. de rescript. Sarnen. d. quaestione vltima, in huiusmodi quidem instrumenti locationem non habetur ratio onerum, Ferrerius conf. 541. numero. 16. libro secundo accedit etiam, quod non percurrunt tempus reservationis pensionis, prout requirunt, Oldradus conf. 85. Cassadorus decisio-

one 19. in fine super Regis, Fel. in c. eam te col. fi. & in d. cad. aures. col. penult. de rescript.

Idem fuit resolutum in Vicensi pensionis, 1. de qua supra n. 461. & in Mileuit. de sup. n. 463. & in vna Inter. pens. 23. Iann. 1602. coram D. meo Corduba. Et non solum ubi agitur de probatione conditionis, requiritur plena, & concludens probatio, sed etiam ubi agitur de probando valore affirmatiue expresso in gratia pensionis, quae fundatur super narratiua eius, ut fuit resolutum in vna Asciana pensionis, 23. Iunij 1573. coram Domino Orano infra adducta, n. 527. & in vna Rauenn. pensionis, 20. Iun. 1597. coram D. Lita, in qua fuit decisum, litteras reservationis pensionis Ioan. Bap. non esse iustificatas, respectu valoris Beneficii, narratiui ascendere ad summam ducatorum 170. annu. de Camera, quae narratiua super qua fundatur reservatio pensionis, & sic ipsa gratia iustificari debet plene, & non semiplene, prout alias sufficeret, ubi narratiua non esset fundamentum gratiae, Rota diuers. decis. 268. p. 1. & debet probari de tempore reservationis, Caputaqu. decis. 330. p. 3. & fuit dictum in Conchen. Archipresby. 11. Decem. 1592. coram D. Penna, nec probatur per confessionem aduersarii qui narrauit per non excessum, qui potest verificari, etiam si non ascenderet ad summam decem ducatorum, nec obligationes pro fructibus, & arrendamentis illum probant, maxime, cum sit probandus deductus oneribus. &c. Quod autem dictum est pensionariū in petitorio debere verificare conditionem & narrata in reservatione, etiam si sit in quasi possessione exigendi, intelligendum est, nisi per longissimum temporis, puta triginta annorum fuerit in tali possessione, nam gratia, & eius narratiua praesumitur iustificata, ex obseruantia, & lapsu longissimi temporis, ut fuit resolutum in vna Lucana Decan. 21. Maij, 1578. coram sanctis Clemente VIII. quae habetur 1. p. diuers. decis. 534. & in Porta regren. Parrochialis, seu v. nionis 15. Iann. 1590. coram D. Orano, in qua 16. Decem. 1594. coram D. Iusto, fuit dictum. Quod obseruatia triginta annorum praesumitur iusta, Cornetius col. 285. in fine. 13. Aym. conf. 150. n. 5. & praesumuntur omnia interuenisse, & habita ex antecedenti rit. seu causa, Paris. conf. 8. n. 13. li. 4. Socinus conf. 15. lib. 4. Alciat. de praesumpt. reg. 2. praesumptione 23. l. 2. C. de acquir. possell. &c.

Idem fuit resolutum in vna Romana domus 117. Maij 1592. coram D. Millino, & in Bononien. pensionis coram eodem, 1. Maij 1593. in qua etiam fuit dictum, solutionem pensionis praesumi continuatam a tempore reservationis, stante exactione de presenti, praesumitur. n. quod semper exegerit, Alciat. de praesumptio. reg. 2. praesumptio. 2. in 15. quem sequitur Menoch. de praesumptio. li. 2. praesumpt. 65. nu. 4. & in d. Brixien. pensionis, de qua sup. n. 47. & in d. Mileuit. de qua sup. n. 463. & in Laud. de qua sup. n. 471. & Neritonens. de qua n. 472.

Quod intelligitur, quando constat de titulo & reservatione pensionis, & solum agitur de iustificatione, & verific. illius, secus, quando non constat de tit. & reservatio, & pensionis, nam ille non praesumitur, non solum ex decenniali possessione, & solutione, ut tradit Flores 7. 23. a. n. 33. ad 39. sed nec ex tricenniali, aut quadragenali, cum de iure Beneficia libera praesumantur, & non pensione grauata, d. tit. ut Ecclesiastica Beneficia sine diminutione conferantur, facit c. 1. de praescript. in 6. & quod de vnione dicitur infra vlt. p. c. 2. a. n. 230. Idque in petitorio, nam in possessorio probabile videtur praesumi tit. ex possessione longi temporis, nempe decennij, Gigas quaest. 47. nu. 4.

nu. 4. cum non sit contra possi lentem præsumptio valde vehemens, faciunt tradita per Couar. *praxi. c. 13. n. 6. Menoc. de remenda, remed. vlt. g. 2. & Masc. de probatio concl. 12. 58.* Præterea, id quod dictum est pensionarium debere verificare conditionē, sub qua pensio est reſeruata, nēpe dummodo tantā partem non excedat, seu dummodo remaneat centum pro Rectore, &c. videtur intelligendū, vbi sumus in casu nullitatis pensionis si conditio nō est verā, secus vbi sumus in casu reductionis iuxta distinctionē, de qua s. 422. quia tūc onus p̄badi incumbit titulari, qui præcedit etie reducendā, na pensionarius habet fundatā suā intentionem in reſeruatione pensionis, donec ex aduerso ostendatur non esse locū tantæ pensioni, & ita fuit reſolutum in illa Salamant. pensio-
 nis adducta sup. à n. 472.

Et id procedit t̄ non solum in petitorio, sed etiā in iudicio executiuo, in quo titularis poterit cogi ad solutionem integræ pensionis, nisi probet esse locum reductioni, quicquid dicat decisio Neritonem. pensionis, de qua sup. n. 472. & deci. Cordubē. Tredecimarum, & Valēti. decimarum, quæ ibi allegantur, procedunt, quando summa, seu quantitas, scilicet decimarum, non erat liquida ex parte petentis declarationē, & sic non debet dari antequam constaret, pro qua summa esset ferenda, sicut non potest dari declaratoria quoad fructus, t̄ in quib. quis fuit condemnatus, si nō sunt liquidi, ut fuit tentum in vna Salamantina portionis. 24. Iun. 1598. corā D. Seraphino, & in vna Pamphilonē. de lat. 14. Decem. eod. anno, coram D. Lita, & alias sæpe, at in proposito quantitas pensionis est certa, & liquida ex t̄ parte pensionarii, ex ipsa reſeruatione, & quod sit locus reductionis, est exceptio aduersarij, &c.

Erit tamen admittenda ista exceptio reductionis ad impediendā executionē, etiā si non probetur intentionē, sed requiratur altiorē indagare, ex quo oritur ex ventre supplicationis, ut per Rotā in vna Racanaten trāſactionis, 22. Iun. 1592. coram D. Gypſio, in qua fuit reſolutū, quod exceptio. *Quæ oritur ex ventre* inſtrūmēt. *etia si requiratur altiorē indagare in quocūq. iudicio, admittitur etiā ad impediendā executionē obligatio* nis Cameralis, *Cassad. decis. 10. m. 2. de reſcrip. Sarnen. in compendio signaturar. n. 84. & seq. Acorabonus decis. 36. l. 1. m. 9. de retract. confag. 8. 4. gl. n. 4. Galeſi. ad obligationem in forma Cameræ ad 4. p. formula 1. q. 1. 8. & voluerūt Dd. in vna Portuē. de Col. 9. Dec. 1597. corā D. Seraphi.* Rursus id quod dictū est pensionariū debere iustificare suā gratiā, & reſeruationē, nō procedit quando pensio est reſeruata Motu proprio, nā tūc nō est opus eā iustificare ad decisionē, Achilles 174. sen. 10. de probatio. alias vnica de Motu proprio, & Put. 101. l. 3. & Rotā 154. n. 4. p. 2. diuers. vbi q̄ narratiua facti alieni, in qua Papa fūdatur, pbat si emanauit Motu proprio, & ita in proposito tradit Sal. Tib. in *prac. Auditoris Cameræ. l. 3. 3. 22.*

Vnde in pensionib. impositis super Episcopatib. Hispania, quæ vt s. diximus n. 396. imponuntur cum clausula, *Et quorū 3. p. omnes pensiones huiusmodi, seu tā antiquæ, quam modernæ pensionis huiusmodi, insinuat* ut accipimus, non excedunt, non est opus aliqua iustificatione, quia reſeruantur t̄ Motu proprio, cui statuitur etiam, quia narratur factum alienum, & in eo sunt verba, ut accipimus, Achilles, & Puteus ibi.

Quod secus esset t̄ si non reſeruarentur Motu proprio, non obstante verbo, ut accipimus, quia illud non Papæ, sed partis narratiuam importat in gratia ad supplicationem signata, Guidobonus

decis. 160. & fuit reſolutum in vna Meten. Monasterij 21. Febr. 1600. coram D. Lita de qua j. 6. p. c. n. 199. Neque n. verbum, t̄ ut accipimus, simile est verbo, ut intelleximus, quod non refertur ad partem, Rota decis. 447. ad principium, 1. p. diuers. Neq̄ etiam est simile, quicquid dicat Rebut. statim citandus verb. ut asseritur, quod tanquam generale, & impersonale non censetur prolatum per impetrantem, ideo, quod per illud narratur, non est per partem verificandū, Rota decis. 60. & 77. de reſcriptis in antiquis & 6. de praben. in antiquioribus, Cassadortum decis. 4. n. 9. de probationib. vlt. n. 8. de iure parro. Rebut. in *praxi, tit. de dispensatione ratione ætatis*, Mandos. reg. 34. de annali. 9. 47. n. 1. Nau. in c. si quando de reſcrip. exceptione 3. n. 2. Cæsar de Grassis decis. 48. n. 4. & Rota decis. 447. n. 1. & in vna Iaccen. Vicariæ 28. Iunij 1593. coram D. Penna. in qua fuit dictum verbum, ut asseritur excludere vitium surreptionis, & liberare ab onere probandi, & in vna Romana discussionis de Marinis 24. Ianuarij 1596. in qua fuit dictum, quod narratur per verbum, ut dicitur, non esse iustificandum, Rota & Cassado. sup. & quantitatem narratam per verbum forſan, narrari dubitauit. l. in commodato. s. sunt autem. ff. commodati, gl. in l. substitutione, verbo forte. ff. de vulgari. & ideo non esse iustificandam præcisam quantitatem, ut late per Felin. in c. accedens, & l. n. 10. ut lite non contestata, & post hæc tradit Gonçal. gl. 32. n. 11. & 13.

Sed hic est difficultas, t̄ an, licet stetut d. narratiuæ factæ Motu proprio in reſeruatione pensionis possit probari contrarium, & eo probato gratia corruat in qua Salust. sup. ait, quod quando t̄ pensio assignatur Motu proprio ex aliqua causa, quæ non esset vera, ut puta in causa meritorij, vel paupertatis, Motus proprius facit grata valere non obstante surreptione, & pro hac parte faciunt d. decis. 60. de reſcri. t̄ in antiquis, & 6. de praben. in antiquioribus, vbi quod facta gratia de beneficio, cuius fructus summam viginti, ut asseritur, non excedunt, debetur impetranti, etiā si excedunt, nec gratia est surreptitia, facit etiam d. decis. 77. de reſcrip. in antiquis, vbi quod, si in supplicatione ponatur per Papam, ut t̄ asserit, tunc talis gratia reputatur surreptitia, nisi ita sit, secus si ponatur in supplicatione, ut asseritur, & seruatur, idem ergo erit dicendum in gratia Motu proprio.

Nihilominus tamen t̄ contrarium videtur dicendum, nam licet verum est clausulam Motus proprii tollere surreptionem, c. si Motu proprio, de praben. in 6. Clem. si Roman. eod. tit. & ibi Doctores, Decius in c. ad aures, n. 30. & Ripa n. 33. de reſcrip. Mohedan. decis. 4. n. 2. de privilegiis, Anto. Gabr. de clausulis, concl. 2. & Corraf. de Beneficiis, 1. par. c. 4. n. 8. & 4. p. c. 5. n. 28. Tamen cum exprimitur falsa causa, t̄ seu qualitas de facto alieno, nihil prodest probando contrarium, si est talis, quod alias saltem difficilior gratia concederetur, quia gratia concessa Motu proprio non debet operari ultra mentem, & intentionem concedentis, & intelligitur verbis existētib. expressis, sine quib. alias gratiam non concessisset, aut saltem difficilior ad c. 2. de reſcrip. Felin. in d. c. ad aures, n. 9. & in c. causa de test. n. 3. Decius in d. c. ad aures, n. 31. & 32. & conf. 407. Staphil. de lit. gratia, tit. de vi. & effect. clausul. de clausula Mot. proprio vers. 7. & vlt. n. 3. 4. & 5. Selua de Benef. 3. p. 9. 12. 2. qualitate n. 3. vers. 4. cas. Rebut. in concor. in for. mandati Apost. verbo Motu proprio, post vlt. effectum, vers. 2. non purg. Gamb. de officio legati l. 3. numer. quadragesimo nono, Ant. Gab. d. conc. 2. n. 18. 19. 21. & seq. Menoc. de arb. l. 2. cas. 201. n. 88. Azcud.

- in l. 2. tit. 14. lib. 5. recop. n. 31. lo. Gutier. con. n. 15. & Canonizationem q. 2. n. 15. n. 77. Put. decis. 187. n. 5. l. 1. & decis. 101. l. 3. ad finem, ubi dicitur, quod licet stetur prædictæ narratiuæ factæ Motu proprio, potest tamen probari contrarium, & Rota decis. 525. n. 5. p. 1. diuersi. ubi dicitur, quod falsitas causæ perpetuo annullat gratiam, quantumvis Motu proprio concessam. Et nouissime Thom. Sanch. de matr. lib. 8. disp. 2. n. 47.
- 504 Vnde prædicta sententia Salust. non est vera, nisi ubi narraretur merita in genere ad tradita per Probum in rub. de vita & honestate clericorum in 6. n. 23. & Rebuff. in d. forma mandati, verbo morum honestas.
- 505 Nec obstat d. dec. 60. & 61. quia accipiendæ sunt ubi excessus non esset notabilis, secus, si esset notabilis, ut de falso valore expressio in gratia Motu proprio in notabili quantitate, seu cum errore notabilis quantitatis, dicunt Felin. d. n. 9. Decius n. 31. & alij supra, & ita etiam circa clausulam, ut asseritur, videtur tenere Selua d. n. 4. versio item circa expressionem.
- 506 Neque etiam obstat d. dec. 77. quia accipienda est quando illud, quod narratur per verbum, ut asseritur, non inducit notabilem surreptionem maiorem, quam si exprimeretur per verbum, ut asseris, seu alias per impetrantem, &c.
- 507 Vnde in dictis Pensionibus. t. impositis super Episcopatib. Hispaniæ Motu proprio cum d. clausula, & quorum tertia pars, ut accepimus non excedit, quauis pensionarius non teneatur verificare huiusmodi non excessum, tamen si ex aduerso probaretur notabilis excessus essent surreptitig, & nullè iuxta dictas, saltem, quoad excessum, nā cū sint reseruata Motu proprio, potius videremur versari in causa reductionis, quam nullitatis, ut dicitur in d. Neritonē. de qua sup. n. 472.
- 508 Deciso autem Rotæ 162. in Miscellaneis t. manuscriptis, quæ ait, quod valor narratus in gratia, etiam Motu proprio facta, est probandus ad canonizationem illius Dec. in d. c. ad aures, n. 10. seu 31. ut resolutum fuit in causa Oxoniensi t. resauraria 12. Iunij 1559. coram D. Capuaq. &c. Intelligenda est, quando ex aduerso probatur contrarium, cum errore notabilis quantitatis, ex Decio d. n. 31. & Felin. d. n. 9. & alij supra. Vel potius est intelligenda procedere, t. iuxta regulas modernas de valore, ex quibus requiritur expressio valoris Beneficij, de quo fit gratia, etiam Motu proprio, & sic requiritur etiam consequens. probatio illius, tanquam parti gratia, &c.
- 509 Et de clausula Motu proprio, t. & quid operetur, vide Ab. in d. c. ad aur. n. & ibi Fel. n. 6. & alios Stap. d. in clausul. Motu proprio, Milan reperi. verb. Motus proprius, Bertachinus verbo clausula Motu proprio Vgolum Celsum in trati. clausul. versi. Motu proprio non tollit. sequentibus. Rebuff. in concordatis in forma mandati Aposto. verb. Motu proprio, Seluam, 3. p. 9. l. 2. a n. 2. Gamb. de officio legati l. 3. a n. 44. Ant. Gabr. late tit. de clausulis, cōcl. 2. Menoc. de arbitrar. l. 2. casu 201. a n. 78. Hoied. de incompatibilitate Beneficiorū, c. 20. n. 7. Corral. l. p. c. 4. n. 8. & 4 p. c. 5. n. 28. Gig. 9. 9. a n. 4. Azeu. in l. 1. tit. 14. n. 14. & l. 3. num. 28. l. 4. recop. Ant. Aug. in Epit. decis. manuscrip. tit. de Motu proprio, & alia reperi. decis. verb. clausula. Motu proprio. & Mandos. in Reg. Cancel. ibi, & verb. Motus proprius.
- 510 Pensionarius etiam ad instantiā successoris tenetur probare possessionem, vel bonū ius illius, qui primo cōsentit pensioni, nisi esset eius successor in iure illius, &c. ut per Achillē dec. 9. de Pensio. seu 421. Guidobō.
- 511 dec. 137. nam pensio non potest t. peti ab eo, qui non esset, vel successor iuris, vel possessionis cōsentientis, ut per eundē Achillē, dec. 1. & 6. d. pensio, seu 413. & 418.

Et successor poterit docere de non bono t. iure possessoris, qui cōsentit pensioni, Achilles. d. dec. 6. & 9. n. 3. qui propterea frustra cōsentit pensioni, Cæsar de Grassis, decis. 103. n. 9. unde non videtur verum, quod tradit Gonzalez glos. 5. §. 9. n. 60. quod si vacante Beneficio per obitum, Papa conferat illud Petro, cum reseruatione pensionis ad fauorem Io. si collatio facta Petro sit nulla, ex aliquo vitio obreptionis, seu incapacitatis illius, & propterea impetret Antonius d. Beneficium per obitum, uti vacans, ut prius, quamuis in sua gratia non fuerit reseruata aliqua pensio, nihilominus tenebitur soluere d. pensionem, quia prima concessio continebat duas gratias, & una deficiente non deficit altera. Quinimo resignatarius, tñ obstat cōsensu, acceptatio, & approbatione iuris, ac resignationis, potest dicere de nullitate pensionis, si vult probare non ius, & falsitatem causæ, ut fuit resolutum in vna Valentina pensionis, 17. Iun. 1583. coram D. Robusterio, ut in decis. sequenti Resolutum fuit, quod si pensiones, de quibus agitur, sunt nullæ, ut facta, ut se velle docere Canonici possunt ipsi dicere de nullitate pensionis, quia, cum ista materia non pendeat à voluntate, & cōsensu partium, ut est regulariter in prophanis, sed ab autoritate Principis, solum querendum est, an vere pensio sit, vel ne valida, c. si quis Presbyterorum, ubi notatur de rebus Ecclesiæ, cum aliis per Cassadorum, de pensio. decis. 3. Merito non obstat cōsensu, acceptatione, & approbatione iuris, ac resignationis possunt idem consentientes dicere de nullitate pensionum. Achill. 8. de pensio. & de actu ipso iure nullo, quod non obstante cōsensu partis possit dici nullus, etiam per ipsum consentientem, cumulant plura informantes pro Capitulo, nec habuit difficultatem aliquam apud dominos, qui inferebāt, quod, cū in coadiuuando sit, Canonico pars possit sibi præiudicare glo. & alij per Rebuff. de pacificis possessio. n. 161. iuxta acceptatio, & approbatio Canonico habebit hūc effectū, quod Dominus Mirabes, & alij quibus sunt reseruata pensiones pro validitate illarū, non erant obligati docere de bono iure, & causa reseruatiōis pensionis, ex quo approbarunt, & magnificerunt illis illorum, ut in decisione allegata, sed non facit, quod si Canonici aduersarij prout asserunt, velint probare non ius, & falsitatem causæ, non possint hoc facere, cū, ut dicitur, totum hoc principator p̄deat ab autoritate Principis, & nō partis, est tamē verū, quod, cum D. Hieron. habeat titulum coloratū & hæ pensiones sint impositæ ex causa resignationis per d. D. Hier. possessor facte cōditionaliter, reseruata valide dictis pensionibus. cum clausulis, restrictiuis, & suspensiuis, ut in mandato, & resignatione resolverūt Domini, quod Canonici agentib. ad declarationē nullitatis dictarū pensionū, obstat, ut illis clarū spoliū, quod continet restitutionē possessionis, & fructū, damnorū, & interesse, & sic obstat, ut illis actio, & exceptio spoliatiōis, iuxta notata in c. 1. de restit. spoliatorū in 6. nam certū est, quod possessor resignans sub conditione, illa non adimpleta, agit spolio, si ostendit, ut hic, titulum coloratū. Putens, de restit. l. 4. spolia. dec. 4. Crescen. dec. 235. Ant. Aug. in rectorio eodē tit. n. 16. cōtra quod spoliū dato ti. colorato, nō obstat exceptio defectus iuris, vel nō iuris nisi probatur per cōfessionē clarā, vel rē indicatā, ut per Ant. Aug. n. 13. quando notorie constat, & passim obseruat Rota. Non obstat sententia per me in Rota lara absolutoria a spolio, quia dicebant Domini, quod dicta sententia habet etiā in vāre absolutiōē, & rē indicatā super validitate dictarū pensionū, quia cū in sententiis, qui vult consequens, vult & necessarium antecedens. leg. fin. de except. rei iudicat. cum aliis per Aym. consil. 79. num. 4. & impossibile videba-

videatur, quod sententia posset stare pro absolute solutione (solum sine eo, quod pensiones omnes essent valide ex his, quae supradictae sunt contra, si in uno, etiam in alio obstaret, & in nullo tunc inra spoliū clarum, nec obstaret, &c.

Et quod tradit Rebuffus de pacificis possessio. n. 156. alias. 137. semel t̄ imposita pensione allegati postea non posse resignantem nunquā habuisse ius, procedit in iudicio executionis, de qua loquitur. & vide dicta infra. 11. par. c. 3. n. 130.

Advertendū vero est, quod in commissionibus super nullitate, t̄ vel reductione pensionis à Papa reservata, solet poni clausula, sine retardatione solutionis pensionis, ob reverentiam litterarum apostol. & fraudes recusantium solvere pensiones. Staphil. de literis iustitiae tit. exceptio sola plus operatur, &c. n. 13. & 14. pagina. mibi. 284. & sequent. Gomezus in compendio viri. 3. signaturae. vers. & est advertendum Giga quest. quinta n. nono & q. 62. n. 12. & q. 85. Gamb. lib. 6. q. 17. & 36. Rebuff. de pacificis possessio. n. 156. alias. 137. Vestrius in pract. l. 3. c. ult. n. 1. Marches de commissionib. 2. p. c. 4. de commissione appellationis. n. 39 & Flam. Paris. de res. benefic. l. 6. q. 2. n. 153. etiam si non adit quasi

possessio exigendi. t̄ Rota dec. 301. p. 1. divers. & in vna Burgen. pensionis de qua infra n. 519. Quae clausula limitat, t̄ & suspendit iurisdictionem, quae datur iudici commissionis. Caesar de Grassis dec. 101. n. 1. & importat conditionē adeoq; iudex nō possit procedere, nisi prius soluta pensione. Gomez supra vers. confirm. ista opinio. Potanus de alimētis c. 19. n. 4. Marches distinct. c. 4. n. 36. Rota dec. 816. lib. 3. parte 3. diversorum, & in dicta Burgen. pensionis. 24. Nouemb. 1595. coram. D. Blancheto. in qua fuit t̄ resolutum,

Non posse procedi in causa retardata solutione, clausula enim in rescripto apposta limitat iurisdictionem, & illā tribuit sub conditione, ut de causa cognoscatur, nisi docto de solutione, & ita perpetuo fuit observatū in Rota, quae semper solum requirit litterarum expeditionem, absque possessione, vel quasi possessione, cum supplicatione etiam si nullitas videatur patens. Io. Paulus dec. 60. cum aliis allegatis. Neq; ob stare decisionem coram Groperio, quia ibi aderat clausula arbitrio Rotae, quo casu Rota vult contrā successorem constare aliquo modo de quasi possessione, prout signaturae facere consuevit, quando pensionis controuersia inter pensionarium, & successorem in beneficio committit causam, vult enim de tali exactione degustare aliquid, & a forma rescripti non est recedendum, &c.

Operatur etiam. d. clausula, t̄ vt non obstante. d. commissionis nullitatis, seu reductionis pensionis, & manus appositione Papae, executor datus in literis pensionis, seu in processu fulminato, possit etiam lite pendente procedere ad executionem pensionis, & compellere ad eius solutionem. Giga quest. 69. numer. 5. Lancelotus de attentatis 2. par. c. 10. n. 38. & cap. 17. n. 61. & 64. Marches d. n. 39. & Flores q. 12. n. 30.

Quod procedit, etiam facta t̄ inhibitione vigore talis commissionis, vt videtur tenere Lancelotus d. num. 64. vers. circumscriptis, quamuis contra teneat Giga ibi, quem refert idem Lancelotus. cap. 20. ampliatione 1. num. 28. nam illa clausula eneruat vim, & effectum inhibitionis, t̄ & inhibito censetur facta stare d. conditione, prout in commissione. Mādos, de inhibito. quest. 30. & 82. idem Lancelotus cap. 20. ampliatione 11. n. 28. Caesar de Grassis dec. 96. n. 4. & dicemus alias infra 6. par. cap. 3. num. 140. & post hanc Gonçalez glos. 9. in annotat. n. 224.

Quamuis, si non staret. d. t̄ clausula in commissione, sed causa nullitatis, seu reductionis pensionis fuisset antea per speciale rescriptum Papae simpliciter

commissa, verius videretur illius pendentiā impedire executionem, & viam executiuā, vigore litterarum Apostolicarum, pro solutione pensionis postmodum intentatam, ita declaratoria lata pendente d. ca. fit nulla propter appositionem manus Papae, & tacita auocationē, Giga d. q. 69. n. 4. & 5 & Lancelotus d. c. 17. n. 92. t̄ dicens id tanto magis procedere, cum in iudicio executiuo fuerat oppositum de dicta pendentiā litis. quod videtur necessarium ex traditis per Felin. in c. ceterum, de rescript. n. 11. maxime facta inhibitione per iudicē. Lancelo. ibi à n. 63. licet cōtra sentiat Flores supra n. 31. ibi, vel cum eis, & sine d. clausula.

Pendente tamen causa nullitatis, seu reformationis pensionis coram Ordinario t̄ absq; commissione, certum videtur non impediri executionem litterarum pensionis. Flores d. n. 31. etiam si oppositum esset de litis pendentiā, & inhibito, quia Ordinarius non potest inhibere executori, qui est superior.

Aliquando tamen ponitur clausula t̄ sine retardatione solutionis pensionis arbitrio Rotae, vt in dicta Burgen. supra relata n. 519. quae intelligitur, prout de iure, nam arbitriū d. bet esse iuri cōsonū, & ideo retardanda est solutio, & potest procedi, ea retardata, donec litterae expedite fuerint iustificatae, nisi agatur contra consentientē pensioni pure reservata, vel adfit quasi possessio, iuxta supradicta, & ita fuit resolutum illa Lunen. Sarganen. pensionis, de qua supra, n. 415. & in vna Afulana t̄ pensionis, 23. Iun. 1593.

coram D. Orano. vt in sequenti decisione. Fuit resolutum retardandam esse solutionē pensionis, donec litterae super reservatione illius expedite, fuerint iustificatae, nam commissio mihi presentata habens clausulam, sine retardatione arbitrio Rotae, intelligitur, prout de iure. Barrol. in extrauaganti ad reprimendum, verbo videbitur, n. 8. Paris. cōf. 56. n. 5. l. 1. de iure aut̄ est quod nō solet cōcedi, nisi, ubi vel adest quasi possessio vel litterae expedite fuerint iustificatae. Mohed. dec. 304. de quasi possessione Odarij non constat, vt bene haec per informantes, & litterae quo ad valorem non iustificatur, nam testes de eo deponentes, aut non percutiunt tempus articulatū, aut sunt de auditu, maxime quando agitur de probando valore affirmatiue concepto, quo casu concludens requiritur probatio, vt fuit alias resolutū in vna Clusina pensionis coram Illustrissimo D. Cardinali Lanceloto.

In pensionibus tamen per inferiores Papae reservatis non apponitur dicta t̄ clausula, sine retardatione solutionis pensionis, Staphil. supra num. 15. & Gom. in d. compendio vers. & est advertendum. Giga dicta quest. 35. n. 9. & q. 85. n. 2. & 11. & Vestrius d. lib. 3. cap. ultimo. n. 1. nisi pensionarius esset in quasi possessione exigendi. Vestrius ibi.

Et casus, in quibus dicta clausula t̄ apponi non solet, ponunt Gomez supra Giga d. q. 85. Vestrius d. c. ultimo, & marches d. c. ex n. 40.

Tandem pro conclusione huius t̄ materiae pensionum, per quarum executores solet in Hispania procedi ex abrupto, & sine ordine, & modo & prout pars, quae eos eligit, petit, operae pretium duxi breuiter ponere practicam seruandam, quando executiue agitur ad solutionem pensionis coram executore, vigore litterarum executoriarum seu clausulae, ceterum processus fulminatus, qui debet t̄ esse Canonici Cathedralis Ecclesiae, vel alias in dignitate Ecclesiastica constitutus, cum sit mixtus & habeat cognitionem causae, licet executiuae ex forma mandati, Ferretus in terminis conf. 53. & Nauarrus in c. cum cōring. de resc. 2. causa nullitatis practicatur.

Et in primis praesentandae sunt t̄ coram executori

re litterarum originales pensionis, tam gratiosae, quam executoriae, & etiam processus fulminatus, si virtute dictae clausulae, ceterum, sumitur iudex, quamvis sufficiet etiam praesentare solum & processum fulminat-
 533 tum, in quo ipsae litterae sunt insertae, donec pars opponat ad decisionem Achillis. 53. & 419. & d. infra 6.
 534 par. c. 2. dub. 1. & sumptum litterarum & ex registro Apostolico, quod fidem facit, saltem in Curia, ut in illa Toletana pensionis, de qua supra n. 118. Belenci-
 de charitativo subsidio. qua 113. Mascardus de probatio. con. 337. n. 7. & 8. & Rota in Paten. pensionis primo Iulij. 1596. infra relata, n. 551.

535 Quibus Praesentatis, pensionarius & petit dari mandatum seu monitorium in forma contra possessorem beneficii pensione gravati pro tot ducatis sibi debitis, ex terminis pensionis decursis, &c. Quos iudex
 536 iubet dari, & in eo insertis litteris praesentatis, & vel processu fulminato, si vigore illius lumitur in effectu, mandat. N. possessori, quatenus infra sex dies, seu alium terminum sub excommunicationis, aliisq; Ecclesiasticis sententiis, censuris, & poenis, etiam in litteris Apostolicis pensionis expressis, soluat pensionario tot ducatos sibi debitos ex terminis pensionis decursis, seu talem, & talem terminum decursos, & infra eundem terminum doceat de solutione, & paritione, alioquin dicto termino compareat ad videndum se incidisse, & incurrisse in excommunicationem, aliasque sententias, censuras, & poenas praedictas declarari, seu illas in eo poni, ac ad omnes, & singulos actus necessarios, & opportunos, usque ad sententiam, & expensarum taxationem, ac sententiarum, & poenarum praedictarum aggravationem, & reaggravationem Brachiiq; secularis inuocationem, procedi, vel ad ostendendum solutionem quietationem, vel rationem legitimam, quare praemissa fieri non debeant, ad quae omnia citatur, &c. cum comminatione seu certificatione, quod siue comparuerit siue non ad praedicta, & alia, quae iustitia sua debet, eius absentia, seu contumacia non obstat, procedet, &c.

537 Quo mandato intimato possessori & beneficii, & in termino reproducto pars pensionarii accusat contumaciam illius non comparentis, quam iudex habet pro accusata. & si ille consensit reservationi pensionis, potest statim, absque alia verificatione, nisi reservatio sit conditionalis, dare contra eum sententiam declaratoriam, qua declarat eum incurrisse in excommunicationem, aliasque censuras, & poenas in litteris reservationis expressas, ob non solutionem dictae pensionis, &c. Et condemnare eum in expensis coram eo legitime factis, taxationem earum sibi reservando, &c. Iuxta resolutiones supra adductas, quibus & Salustius, Tiberius. l. 3. c. 5. dicit audiuisse alias, quod Greg. 13. Ore tenus tunc auditori cameram commisit, quod in executione litterarum pensionis, etiam si adsit titularis consensus, cum obligatione etiam camerali vinculo iuramenti, vallata pro pensionis solutione facta, ad executionem litterarum huiusmodi non procedat, nisi prius litteris, aut supplicatione reservationis pensionis, & narratis in eis sufficienter verificatis &c. sed hoc non apparet certum.

539 Si vero titularis, contra quem agitur, non consensit reservationi pensionis, sed est successor, aut reservatio est conditionalis, debet pensionarius coram executoris ostendere & probare se esse in quasi possessione exigendi dictam pensionem, ut releuetur ab onere iustificandi litteras reservationis, alioquin tenetur illas iustificare, & verificare earum narrationem aut conditionem, iuxta supradicta, & 3. 6. p. c. 2. dub. 11.

Neque est necessaria alia citatio, ex quo ille, qui est absens a loco iudicii, fuit citatus generaliter ad totam causam, & est contumax. Speculator 2. par. 118. de citatione §. visum, num. 4. & 5. & ibi Io. Andreas, ver. incumbit. Millis verb. citatus specialiter ad unum. Abbas in cap. fin. de dilatio. a. num. 9. Vantius de nullitate ex defectu citationis a. numer. 101. Maranta in speculo. 6 par. de citatione n. 119. Granutius ad Veltium li. 4. cap. 4. nu. 15 & Rota. decis. 8. de testibus, alias. 93. in novis ad finem, & quae ait, quod partes sunt citatae ad totam causam, & singulos actus usque ad diffinitivam sententiam inclusive, & citationes, quae fiunt postea in Curia per audientiam contradictarum, vel alias potius sunt, vel fiunt de urbanitate, quam necessitate, seu rigore iuris, &c. Et Vantius supra n. 110. ait in Romana Curia ex benignitate fieri istas citationes, & post haec tradit Gonzalez gloss. nona in annot. num. 74.

Vnde convincitur, quod ait Paulus Castren. l. con. 546. si. 8. l. 2. volum. relatus per Marantam supra, quod quando proceditur, ad alios actus vigore talis citationis generalis debent fieri singulae citationes per edictum, unde etiam non est necesse facere citationes in stratis auditorij, nisi forte illa essent ad id assignata in huiusmodi citationibus generalibus, pro ut in Hispania fieri consuevit, tamen tunc deberent ibi fieri citationes, & intimationes, ut fuit resolutum in vna Gienens. portionatus. 28 Iulij. 1559 coram D. Oradino, in qua fuit dictum, Quod licet citatio generalis ardeat ad comparandum, tamen si pars comparet, debet de nouo citari. Socinus conf. 195. vol. 2. & supra citati, & si examen restitutum factum sine noua citatione est nullum, nec obstat, quod postea recesserit, & sic non videtur venisse, qui non sinit, quia saltem debebat citari in stratis, prout comminatus fuerat iudex in prima generali citatione, & Ut per Rotam decis. 35. in manuscriptis. Tat si 544 citatus comparet, & allegat contra executionem aliquam rationem legitimam, ut solutionem, quietationem, &c. debet ei assignari terminus brevis, cum sit probanda in continenti. Nec requiritur necessarium quod sit, ut solet fieri in Hispania, decem dierum sicut in aliis executionibus, ex lege regia: sed potest esse maior, vel minor arbitrio iudicis. Gigas 9. fin. nu. 2. 6. intra quem id probet, & idem si allegaret remissionem & pensionis, aut redemptionem auctoritate Papae vel aliam exceptionem notoriam, & evidenter, vel quae posset incontinenti probari, & non indigeret longiori indagine. Gigas. d. qua. si. alias Menoch. de arbitrariis l. 2. casu 9. & 12. Conrardus in l. vna. a. C. si de momentan. possessione. limitat. 12. Massa Galefius de obligatione Camerali ad 4. par. 1. q.

Si tamen allegaret nullitatem, seu surreptionem & pensionis, vel aliam exceptionem requirentem altiore indagine, debet reservari iudicio ordinario. Gigas ibi n. 24. quicquid circa surreptionem dicat Flores 9. 12. a. n. 33. allegans Gigantem. d. 7. fin. n. 13. qui se declarat infra n. 21.

Et quando exceptio requirat & altiore indagine, relinquatur arbitrio iudicis. Menoch. casu. 20. & de recuperanda. remedio 1. q. 21. Contardus supra, & Rota decis. 57. n. 3 par. 2.

546 Vnde in vna Barchinonen. pensionis & de anno. 1552. fuit resolutum, quod exceptio extinctionis pensionis per professionem pensionarii, super qua non fuit iudicatum, non impedit solutionem pensionis, & ea non obstant, declaratus est titularis, si non soluit, quia requirit altiore indagine, cum Monachus ex dispensatione pensionem retinere possit, nec quis est privatus sua possessione &c. v.

Et per Caputaquen. decis. 821. par. 1. & 223. & 317. par. 2. Guidobonus 138.

Ex quo alias in vna Rauennensi. pensionis. 10. Iunij. 1597. coram D. Lita fuit dictum, quod pensionarius, qui est in quasi possessione exigendi, manutentur in ea, non obstante praesensione quod sit extincta, propter constitutionem Sixti V. de delatione habens, &c.

Et in vna Paton. pensionis prima. 1. Iulij. 1599. coram D. Pamphilio fuit resolutum. Dandum esse comiti mandatum de manutendo in quasi possessione exigenda pensionem, de cuius reservatione hodie constat per exhibitionem sumptus ex registro Bullarum. Rota dec. 10. de fide instrumentor. in nouis. Crescen. 2. eodem tit. Antonius Augustinus in epitome. titulo de exemplis, numero primo, & de quasi possessione constat ex multis final. iunctis, &c. Et cum ea concernat tempus ante protestationes Episcoporum, & etiam post contractum matrimonium per comitem, non obstat in contrarium deducta, nam protestationes non tollunt praecedentem quasi possessionem acquisitam contra praedecessoris, quae nocet successoribus, & quantum ad extinctionem per contractum matrimonium, illa non impedit manutentionem, donec super ea fuerit iudicatum. cap. querelam. de electione. cap. consultationibus de iure Patro. cum coniugatus ex dispensatione, quam comes habere praestitit, possit pensionem retinere. Cassado. decis. 10. num. 7. de rescrip. Caputaquen. 31. par. 1. & 317. par. 2. praestitit, cum ex praedictis ad sui possessionem, post contractum matrimonium, quod alias fuit ponderatum in causa Terdonen. pensionis secunda Decemb. 1585. coram D. Blancheto.

Et in vna Callaguritana pensionis secunda Martij. 1598. coram D. meo & Corduba fuit dictum, quod Allegatio de extinctione non impedit manutentionem, ubi de ea non fuit iudicatum. Caputaquen. ubi supra, & non dicitur iudicatum, ubi fuit appellatum, ut in causa Forolinien. pensionis. 24. Iunij. 1592. coram D. Perna, vel pendet causa restitutionis in integrum, ut in causa Veneta iuris quaestio coram Illustrissimo Aragonio, & inde ista exceptio videretur referenda ad iudicium petitorium, stante maxime, quod haec quasi possessio praetenditur post obtinuit Herculis, ad cuius commodum praetenditur reservata, & sic post extinctionem, ut fuit resolutum in causa Terdonen. pensionis. 10. Decemb. 1585. coram D. Blancheto, &c.

Sed istas resolutiones solum admitterem, quando post casum extinctionis & pensionarius esset in quasi possessione exigendi, ut in ista Paten. & Callaguritana, & nam & nullitates orientes ex ventre, stante quasi possessione exigendi, discutienda sunt in petitorio, ut in illa Burgen. de qua supra, num. 117. quae tamen alias impediabant executionem, etiam si requirerent altiore indaginem ut supra, num. 489. aut quando pensionarius, qui professus est & aut contraxit matrimonium, ostenderet dispensationem ad retinendam pensionem, quamvis non claram & iustificatam, nam interim, quod super illa disputaretur, & iudicaretur, non esset impedienda solutio.

Alias enim exceptio extinctionis & per professionem, vel contractum matrimonium, aut alias videtur releuans, & admittenda, dummodo incontinenti probetur, id est, intra breue tempus à iudice assignatum, iuxta dicta, nam non requirit altiore indaginem, sed est clara, & excludit pensionem, & possessionem eius, Vvames consil. 284.

Imo, & si pensionarius ostenderet & dispensationem, verius videtur, praedictam exceptionem extinctionis incontinenti probatam impedire solutionem, & executionem pensionis, nisi constet etiam

de iustificatione ipsius dispensationis Caesar de Graffis decis. 103. num. 7. nam ista exceptio non requirit altiore indaginem, sed altior indago oritur ex replicatione pensionarii, unde non videtur reservanda ad petitorium. Afflict. 2. dec. 93. Puteus decis. 233. & 243. lib. 3. & Rota in vna Vrgelen. Canonicius. 21. Maij. 1593. coram D. Blancheto infra, relata sexta par. cap. 3. num. 2. & in vna Imolen, bonorum dicta die 21. Maij. 1593. coram D. Pamphilio, & ubi fuit resolutum, Quod ad impediendam immisionem ex remedio leg. fin. C. de edicto D. Adriani, admittitur exceptio defectus proprietatis, de qua in continenti docetur, non obstante, quod videatur requirere altiore indaginem, quando ista altior indago oritur ex replicatione hereditum, non autem exceptione possidentis, &c.

Exceptio tamen, quod beneficium & erat grauatum alia anteriori pensione, de qua non fuit facta mentio in litteris, quarum executionem pensionarius petit, regulariter non impedit executionem. Nam quamvis certum sit, non & valere secundam pensionem, si de prima non est facta mentio, quia Papa in dub. etiam si reservatio fiat motu proprio, non censetur velle onerare beneficium duplici onere, &c. Cassado. decis. tertia & quarta de pensio. Caputaquen. 301. 311. & 322. par. 2. & 86. par. 3. Gigas de pensio. q. 19. & quaest. final. num. 12. & consil. 140. alias respon. 31. de pensio. Gambarus lib. 6. a num. 226. Mohe-danus decis. 11. de locato, alias 259. Mandos. regula. 33. quaest. 6. a num. 7. & designatura gratiae, titulo de pensio. versic. supposuimus. Flam. Paris. de resigna. lib. 6. quaest. 2. a numer. 40.

Quae expressio est necessaria, etiam quod prima pensio sit condicionalis, & ut fuit resolutum in vna Conchen. medietatis fructuum. 30. Aprilis. 1568. & in vna Valentina pensionis 25. Maij. & 25. Iunij. 1601. coram D. Millino, in qua & fuit dictum, clausulam, dummodo remaneant centum pro rectore, tendere ad alium effectum, nec ad istum effectum releuare, quia est apposta ad fauorem rectoris, & ex ea non inferri ad scientiam Papae prima reservationis, a qua scilicet pendet validitas secunda, &c. Et etiam & quando prima pensio est perpetua. Caputaquen. decis. 312. par. 2. Fabius. decis. 36. lib. 1. Chifanen. 134. & Flam. Paris. supra num. 47. & fuit resolutum in vna Caesar-augusta, dismembrationis. 23. Iunij. 1600. coram D. Pamphilio, & in dicta Valent. 25. Iunij. 1601. coram D. Millino, tamen excipiens contra secundam pensionem & seu illam impugnans, ex eo, quod non fuit facta mentio de prima, tenetur probare, quod tempore secundae pensionis prima erat reservata, & quod erat valida. Caputaquen. dict. decis. 301. Gigas Flam. & alij supra. Cota decis. 107. & 110. & Rota in dicta Valentina. 25. Iunij, & saepius fuit resolutum, & sic ista exceptio requirit altiore indaginem, &c.

Et si citatus diceret se non possidere beneficium, super & quo pensio est reservata, aut qui consensit pensioni, non habuisse possessionem, vel bonum ius illius, pensionarius debet probare, ut dictum est supra num. 511.

Alias, illo non comparente & seu id non negante, non videtur necessaria ista probatio, quamvis Bucca. dist. tract. de stylo curie auditoris camera. c. 22. versic. quia, siue dicat siue successor comparuerit, siue non, teneri eum, qui petit pensionem probare reum conuentum successisse in beneficio, super quo est assignata pensio, & ipsum percepisse fructus, vel stetit se per eum, quominus illos percepisset, & Salustius Tiberius & lib. 3. cap. 3. num. 6. ait in iudicio manutent-

tionis obligari pensionarium ad probandum reum conuentum beneficium pensione grauatum possidere, &c.

569 Sed, cum agatur contra ipsum t̄ tanquam successorem, & possessorem beneficij grauati, non videtur necessaria ista probatio, nisi ipse opponat. ex doctr. Iasonis in l. 2. C. de edicto D. Adriani tollendo ad finem, qui ait, quod parte non opponente, iudex non debet petere legitimationem personarum. sequitur Petrus Gerardus singul. 23. & in iudicio executiuo idem Salustius, libro 1. capitulo 43. numero 4.

570 Et à prædicta sententia non datur t̄ appellatio suspensiuæ, cum executiu procedatur. Gigas quest. 95. Vestrius lib. 3. cap. ult. num. 3. Marches. d. cap. 4. 2.

571 parte n. t̄ 32. nec tunc commissio appellationis, nisi cum clausula, sine præiudicio legitime executionis, concedi consuevit. Vestrius ibi, & non cum clausula sine retardatione solutionis pensionis, vt dicunt Gigas, & Marches ibi, quæ poni solet in commissione super nullitate, seu reductione pensionis, vt supra dictum est, num. 516. t̄ Sed quia solet committi non solum

572 causa appellationis à sententia super executione pensionis, sed etiam causa nullitatis pensionis, saltim implicite per clausulam, ac quam, & quas, &c. seu per clausulam, cum annexis, & connexis, totoque negotio principali. Ideo non solum ponitur clausula, sine præiudicio legitime executionis, sed etiam clausula, sine retardatione solutionis pensionis, & ita verificatur quod aiunt, Gigas, & Marches supra.

573 Clausula vero, sine præiudicio t̄ legitime executionis, operatur, quod commissio appellationis propter illam non suspendat, nec impediatur, quin iudex à quo procedat ad ulteriorem executionem. Pallotus decis. 58. lib. 1. quæ est 3. part. diuersorum lib. 3. decis. 412. & Salust. Tiberius lib. 1. c. 27. n. 4. Marches. d. 2. parte cap. 5. n. 1. & 19. Et post hæc González gloss. 9. in annotat. n. 214. nec inhibito afficit, vt supra, num. 522. lib. 1. c. 27. num. 4. licet non operetur, quin iudex ad quem, qui cognoscit de causa appellationis, non possit reuocare omnia gesta per iudicem à quo si iniuste processerit, illa enim clausula solum præseruat, quod legitime factum fuit, non item, quod nulliter, aut iniuste geritur, vt fuit alias resolutum coram S. Clemente 8. in vna Romana Cassalis 24. Nouemb. 1581. & colligitur etiam ex traditis per Staphil. de literis iustitiæ. §. de sanatione contractus in validi. n. 13. ita in vna Placentina fideiusoris. 22. Iunij 1592. coram D. Penna, t̄ & est alia decisio in causa Hispanen. & Caurien. permutationis. 11. Martij 1596. coram D.

574 Gyphio, quæ sic ait 14. die Decembris proxime præteritæ, fuerat coram me resolutum D. Ferdinando dandum esse mandatum de manutenendo in possessione beneficiorum, de quibus, agitur nisi obstat clausula, sine præiudicio executionis literarum Apostolicarum in commissione per signaturam inserta, quam ob rem dato dubio super huiusmodi difficultate, dicta die 13. Martij, vtraque parte informante, conclusum fuit, clausulam non obstat, quoniam vigore illius solum præseruatur facultas executoribus, literarum Apostolicarum procedendi ad earum executionem, non obstante iudicio ordinario. Puteus decis. 97. lib. 1. ideo, cum executor functus fuerit eius officio, immittendo partem aduersam in possessionem, satis apparet fuisse satisfactum dictæ clausulæ, propterea Ferdinandus etiam in iudicio possessorio, cum non habuerit se pro spoliato, potest dare de nullitate, & in iustitia dictæ executionis, iuxta dec. Putei 410. li. 2. quoniam clausula prædicta debet intelligi, quatenus de iure sit locus executioni. Iason in l. causas, n. 7. C. de transact. Crescen. decis. 47. alias

prima de rescript. & dictum fuit in causa firmata olei. maxime quia in corpore commissionis petita erat facultas manutenendi Ferdinandum in possessione dictorum suorum beneficiorum, ex his cessant deducta ex aduerso, de iurisdictione mihi attributa sub conditione, quia per dictam immisionem, quamuis nullam, & inuolidam, exinctum fuit illud iudicium. Rota decis. 6. de re iudicata in nouis. Traguell. in l. boues. §. hoc sermone, limitatione 21. n. 4. de verborum significatione, non obstat, quod Ferdinandus, stante prædicta immisione, auctoritate Papæ facta, amisit vtramque possessionem, civilem, & naturalem, vt dictum est in causa Cesar augustina fructuum coram D. meo Iusto, quia hoc posset locum habere, si executor rite & recte processisset, secus vero, quando nulliter, & de facto processit, quo casu, vt priuatus processisse censetur, Angelus, Imola, & alij in l. clam pollicere. §. qui ad nundinas, de acquir. posses. minimeque d. clausula importat, quod necessario dimittatur vtraque possessio, sed tantum concedi facultatem immittendi in realem, & corporalem possessionem rei, ideo Ferdinandus, qui, vdictum est, non habuit se pro spoliato non prohibetur vti hoc remedio possessorio per allegata.

Aduerte autem, quod ad hoc, vt pensionarius possit t̄ declarari incidisse in excommunicationem, debet esse elapsus mensis à termino solutionis, iuxta tenorem literarum.

Secundo aduerte, quod ad hoc, vt ad declarationem in cursu pœnarum t̄ de quibus in literis proccedi possit, opus est literas pensionis originalis, aut earum sumptum authenticum ex registro, esse legitime intimatas titulari, si est successor consentientis, aut non per seipsum, sed per procuratorem consentit, iuxta stylum, & obseruantiam curiæ. Cassadorus decis. 2. de pensio. & 12. de rescript. Sarmen. in compendio vtriusq. signaturæ ad finem. Gigas quest. 77. n. 10. 20 21. & 22. & quest. 84. num. 2. quem vide conf. 15. Mandos. reg. 27. quest. 7. num. 4. & de moris quæst. 23. & 76. Nauarrus in Manuali. cap. 27. num. 271. seu 274. Salust. Tiberius lib. 3. cap. 2. num. 3. 4. & 11. Marches. d. cap. 4. num. 68. Flam. Paris. d. lib. 6. quest. 2. numero 98. Flores d. quest. 12. n. 26. & 27. & Suarez 5. tom. de censuris. disp. 20. sect. 2. n. 9.

Quamuis de iustitia huius styli, & obseruantie dubitet Massa t̄ Galecius de obligatione camerali. 3. 577 parte. §. reliqua. de processu, ex num. 9. Et debet fieri intimatio literarum per Notarium t̄ data earum copia, si petatur, & ita seruatur Gigas, d. quest. 77. numero 21.

Existimo tamen, quod, quamuis literæ non sint intimatæ t̄ titulari, etiam successori poterit executor dare sententiam contra titularem qua ei mandet quod infra certum terminum soluat, & quod alias dabitur contra eum mandatum executiuum, & in subsidium excommunicatio, &c. ex Cassaduro, Sarmen. Mandos. d. 9. 23. 79. Salust. Tiberio, num. 12. Marches. 67. supra, & Flores qui ait, hoc intelligi esse verum, quoad executionem faciendam in bonis debentis pensionem, non tamen quoad declarandum eum incurrisse censuras, & pœnas Bullæ pensionis, & licet illi faciant mentionem de speciali commissione, ea tamen non videtur necessaria, sed ex abundanti. t̄ & idem existimo posse fieri, vbi non esset lapsus mensis à termino solutionis.

Tertio aduerte, quod quamuis literæ t̄ fuerint intimatæ titulari, non incurruntur pœnæ excommunic. & priuationis, de quibus ibi nisi pensionario volente, & declarante, nam vt illis locus sit, requiritur voluntas, & factum ipsius pensionarij, in cuius fauorem

favorem late sunt. Cassadorus *decis.* 2.3. & 4. de loca-
to, & d. *decis.* 2. de pensionibus. in final. Mandos. de si-
gnatur a gratia cur. de pensio. *versic.* clausula excommu-
nicationis. Nauarrus *cap.* 23. num. 103. Flam. Paris. libro
3. *quest.* 3. & lib. 6. *quest.* 2. num. 139. & *quest.* 3. à nu.
22. Cosmas Philarchus de officio sacerdotis 1. *part.* lib.
3. *cap.* 7. Toletus in *summa* lib. 1. *cap.* 9. *versic.* hoc tamen
in loco, in editione Romana. & Suarez *supra* numero
decimo.

Quinimo ex stylo, & benigna interpretatione
non incurritur excommunicatio tamen donec declara-
toria sit data per iudicem, & pensionarius ea utatur in-
timando illam aduersario seu Parocho, aut ponen-
do cedulones, ut etiam seruatur in aliis declara-
toriis, tam auditoris cameræ, quam aliorum iudi-
cum. Enriquez in *summa* libro 13. *cap.* 19. §. 2. & Suarez
d. num. 10. ubi ait quod illa voluntas partis non satis
est, ut sit priuata, sed per sententiam cameræ debet
esse intimata debitori, ut excommunicationem in-
currat, ut significat Cassadorus *supra* ex eodem usu,
& stylo curiæ, & quod rationabile est, ut hæc volun-
tas creditoris intimetur debitori iuridice, & solem-
ni notificatione, atque adeo per eiusdem iudicis sen-
tentiam, quod est aduertendum ad ea, quæ tradit ipse
Suarez *disputat.* 4. *sect.* 11. & ita videmus in praxi, &
quod sententia excommunicationis de qua in literis
pensionis indiget declaratione iudicis, tradit Bucca.
sup. *cap.* 25.

Ultimo aduerte executorem non posse tamen ponere
sequestrum super fructibus beneficij pensione gra-
uati cum sequestratio sit iure regulariter prohibita,
l. i. *Cod.* de prohibita sequestratione, ut in vna Cæsaraug-
ustana fructuum seu pensionis coram D. Penna 4.
Nouembris 1594 in qua fuit resolutum. Quod seque-
strum positum super fructibus beneficij per iudicem exe-
cutorem literarum pensionis ad instantiam pensionarij e-
tiam sub prætextu, quod beneficiarius sit absens, est inu-
isum, & ideo legitima est appellatio ab eo, & tali decreto
interposita, & consequenter omnia postea secuta, & sen-
tentia lata in executionem literarum sunt nulla, & at-
tentata nec intrat capit. cum qui. de dolo, & contu-
macia in 6. & ideo sententia auditoris cameræ, quæ il-
lam renouat, tanquam nullam, & spoliatiuiam, & sic mæ-
dat fructus, & omnia sublata restituere cum damnis, &
interesse, &c. est iusta.

Post sententiam tamen, pro illius tamen faciliore exe-
cutione, bene posset executor ponere sequestrum in
bonis debitoris, & facere de illis solui. Quamuis
Flores, d. 9. 12. n. 25 dicat cum Camillo Cautio de pen-
sione Episcopali à numero 27. quod subexecutor, ex
clausula, *ceterum*, non potest procedere executiue
contra bona debitoris pensionem, quia hoc sibi com-
missum non est, sed solum potest publicare censuras
fulminatas à Papa, seu ab executore in processu ful-
minato in casu non solutionis, & denunciare debito-
rem excommunicatum, & præcipere aliis, ut eum de-
nuntient, & euitent, alias excederet, & ab eo posset
appellari, &c.

Sed quicquid ipsi dicant, tamen executor absolute
committit illi suas vices, pro executione pen-
sionis.

Et ad denuntiationem, & publicationem excom-
municationis requiritur tamen præuia declaratoria illius,
ad Gigantem 9. 78. n. 4. nec ex eo causa efficitur ap-
pellabilis, cum sit executiua, quicquid dicat Camillus
cautius ibi n. 28.

Nec huiusmodi declaratoria, seu excommunica-
tioni obstat tamen decretum Concilij, sessione 25. de Refor.

c. 3. vt S. Congregatio Concilij declarauit his verb
Quando literis Apostolicis datur facultas excommuni-
candi morosum in solutione pensionis, non tenetur exe-
cutor in ferenda sententia excommunicationis seruare
formam huius Decreti, nec huiusmodi facultas censetur
data in subsidium.

De processu vero, & modo procedendi in pos-
sessorio tamen pro pensione, vide Salustium Tiberium
dict. lib. 3. *cap.* 3. & de regressu ob non solutionem
pensionis vide infra quarta *parr.* *cap.* 3. 8. modo à nu-
mero 45.

CAP. VI.

De diuisione beneficij, nempe quoduplex sit,
& an appellatione beneficij omnia
comprehendun-
tur.

SUMMARI A.

Varia diuisiones benef. remissive, n. 1. de diuisione. nu. 2.
secunda n. 3.

Ad constituendam parochialem quæ debeant concurre-
re, n. 4. & quæ sit differentia inter Ecclesiam parochia-
lem, & Curatum, n. 5. remissive.

Cura animarum dupliciter sumitur, num. 6. beneficium
habens curam fori exterioris dicitur curatum, nume-
ro 7.

In dubio beneficium non censetur curatum, sed simplex,
& qui dicit curatum debet probare, n. 8.

Duplicia beneficia dicuntur Dignitates, personatus &
officia, num. 9. & quid illa sint, & in quo differant, nu-
mero 10.

Tertia diuisione benef. n. 11. beneficia cõsentur secularia,
nisi contrarium probetur, & quæ sint n. 12.

Regularia beneficia quæ sunt, n. 13.

Quarta diuisione benef. numero 14. beneficia electiua quæ
sunt, num. 15. cum seqq. resoluitur esse ea, quæ proui-
dentur per electionem à superiori confirmandam, e-
tiam si non seruentur forma capituli, quia propter de
electionem.

Capitulum, quia propter, dat formam electionibus illo-
rum prelatorum, per quorum mortem Ecclesia rema-
net viduata, & sine pastore, & qui possunt dici sponsi,
nu. 19. nec est seruanda forma, de qua ibi in electioni-
bus aliarum dignitatum, seu beneficiorum, nu. 20. 21.
& 22.

Beneficia quæ prouidentur per electionem, quæ non egēs
confirmatione superioris, non sunt electiua, sed potius
collatiua, & dicuntur mixta, quia conferuntur eligen-
do, n. 23. cum seqq.

Beneficia electiua adeo sunt speciali nota digna, ut non
veniant in mandatis de prouidendo, de electione non
facta mentione, etiam si nullus modus exprimat, sed
simpliciter mandetur prouideri, n. 27. contrarium, nu.
28. & 29.

Capitulum cum in illis. §. illis, & Clement. 1. eodem in
fi. procedunt, ubi alij modi prouidendi exprimuntur,
num. 30.

Verbum, prouiso, & verbū, dispositio, late sumpta, & sic
in materia largæ, & favorabili, aut in materia legis,
comprehendunt omnem modum prouidendi, & sic ele-
ctionem, n. 31. & verbum collatio seu conferre, est gene-
rale, & comprehendit alios modos, n. 32.

In materia odiosa, & restringibili verbum, prouiso, &
verbum, dispositio, & a fortiori verbum collatio, non